

„Stajerc“ izhaja vsaki ponedeljek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrť leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se račun naračunino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Pujski gledališki poslopje števil. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak tisk zvečet.

Za oznamila in oglasne ni odgovorno. Cena oznamila določena je za celo stran 8 K 14, za 1/2 strani 8 K 12, za 1/4 strani 8 K 10, za 1/8 strani 8 K 8, za 1/16 strani 8 K 4, za 1/32 strani 8 K 2, za 1/64 strani 8 K 1. Pri večkratnem oznamilu se cena primerno zniža.

Stev. 52.

V Ptuj v nedeljo dne 26. decembra 1909.

X. letnik.

In mir ljudem na zemlji...

Na prostem, pod sijajem

nebov s ti-sočeriimi svojimi zvezdami, spali so največji trpni stajerega sveta, bedni in raztrgani pastirji.

A ravno k njim je prišel angel božji ter jim oznanil svet pretresujočo vest, da se je poročil sin božji... Sin božji, — neznanega, po prerokih oznanjenega izveličarja izbranega naroda... In pastirji so šli tja ter našli v hlevu in revnih jasičah in v družbi živine sveto dšastvo, in se uči božanskega dojenčka je zasvetel nebeški svet, ki je potem v par stoletjih z besedo ljubezni premagal ves svet.

Beseda ljubezni! Stari rimski narod je ni poznal. Ta mali narod, ki si je vstvaril z žilavo vtrajnostjo sredi v močvirju in na samotnih gričih svoje mesto — Rim, ki je postalo potem središče vsega sveta, — ta narod poznal je tedaj le boj in sovraštvo, le suženstvo in prelivanje krvi, le zmagovalce in premagane, le goli meč in palmo posvetnega vživanja. Pravi, da sta bila ustanovitelja tega mesta in te rimske države dvojčka Remus in Romulus, ki ju je dojel volk. In to mleko divje zveri prešlo je starim Rimljanom v kri, v brezsrčno krvoločnostjo so šli v boj in so premagali polovico takrat znane sveta. Šele v gozdovih ob Rheinu so se jim zoperstavili nepremagljivi germanski narodi in v bitki v teutoburškem gozdu, katere spomin se je ravno letos praznovalo so vrgli Germani rimsko armado v močvirje in zadušili v potokih krvi nadvlado rimsko. Doma in v ostalem svetu pa se bili Rimljani še vedno vladarji. Saj je

Božične solzice.

Spisal K. L.

Sneg je pokrival z mehko odejo ves svet in skozi noč so bliščeli njegovi kristali kot žareče igle. Temno smrečevje bilo je podobno neznanim strahovom in v nočnem vetru je šumelo ter šepetalo.

Globoko v snegu je stala Furlanova hiša in niti opaziti bi je ne bilo, ko bi ne žarela luč iz malih oken. Ta mila, prijazna luč v temni samoti! Daleč od vsake vasi je ležalo Furlanovo posestvo in najbližji sosed so bili v poldrugo uro oddaljenem trgu.

A bil je božični večer... Gotovo je nebiški angel našel tudi v to samotno pot, gotovo je stopil s tihimi koraki pred revno kočjo, gotovo je odprl vrata in vstopil in prinesel v kmetovo izbo tihga veselja božičnega, čiste praznične radosti... Ali morda ne? Ali je božični angel na to kočjo pozabil?... V sobi je stala sedemletna Anica pri oknu in tičala bled obrazek na mizle šipe: kdaj pride božični angel in prinese smrečico s stoterimi luči in požalčnimi jabolčki?... Ali zunaj je ostalo vse temno in otroške oči so zaman gledale na sneženo planjavo. Vse je bilo zunaj temno, — Anica pa je hipoma zazebelo in v neizmerni žalosti so ji kapale solzice iz oči, ena za drugo.

Žalostni božični večer je bil pri Furlanovih. Pred

znano, da je segalo njih gospodarstvo čez vse danes avstrijske pokrajine, da so oni ustanovili velikanske ceste in gradili mesta Aquileja, Emona (Ljubljana), Poetovio (Ptuj), Vindobona (Dunaj) itd.

Velikanska sreča v vojski napravila je pa stare Rimljane mehkužne in moralno zanemarejene. Njih paganska vera je obsegala celo vrsto bogov in polbogov. In ti maliki so imeli povsem človeške čednosti in človeške slabosti. Bili so hrabri vojaki, peljali v svojem olimpu boje, se zavzemali v človeških vojskah za to ali ono stranko in imeli tudi zanimave ljubezenske romane... z eno besedo: kar je bilo slabega in gnilega v tej stari rimski državi, to so Rimljani obesili tudi na ramena svojih malikov. Sami so bili požrešni, pijani in pohotni in zato so tudi svojim „bogovom“ te lastnosti pripisovali... Sovraštvo, brezmejno, strupeno in krvoločno sovraštvo in vživanje, zopet brezmejno pohotno vživanje, prave orgije v jedi, pijači in spolekem življenju, — to so bila temeljna načela moralno propale rimske države.

Tudi židovstvo je bilo od Rimljanov premagano in osužnjeno. Bili je to trdni narod, ki se je držal z jekleno vtrajnostjo desetih božjih zapovedi in ki ga je pripeljal Mojzes po naročilu starotestamentskega boga Jehoveh v hvališano deželo, kjer „med in mleko teče“. Rimljani pa so z očitno svojega meča prisilili žide, da jim bi morali plačevati davke in priznavati cesarjevega namestnika. Težka leta trpljenja in suženstva so bila to za od „boga poklicani narod“ židov, katerih ponos je bil velik in ki so se smatrali za prvo ljudstvo na svetu. Ali vzdržali so vso sramoto in vso tiho jezo nad rimskim trinoštvom, kajti vedeli so, da se bodejo besede prerokov uresničile: prišel bode odrešenik, sin božji.

In — prišel je! V revnem hlevu se je porodilo Mariji dete in trije kralji iz jutranje dežele so sledili zvezdi-vodnici, da padejo pred

par dnevi je delal kmet v gozdu in pri podranju mu je padlo debelo deblo na prsa. Težko ranjen ležal je zdaj v postelji in na ustnice stopale so mu male kapljice krvi. Vsa obupana stala je žena ob postelji in strešla bolniku. Prazno in mizno je bilo v njenem srcu in nikogar ni imela, da bi ji pomagal. Sama je bila, sama z bolnikom in z otrokom... Oj ti sveti večer, ti večer visokega razkošja!

Furlanu je bilo tako slabo, da je leno prešinila groza, da ji brez pomoči udišine. Kaj storiti? Po zdravnik! hitro po zdravnik! Ali koga poslati? Sama ni mogla iti, kajti bolniku je morala steti. Otroka poslati? Družega izhoda ni bilo.

„Anica, ti moraš v trg teči! Tam poiđi h krčmarju in povej, da oče umira in prosi, da naj takoj zdravnika pošlje! Ali greš?“

S tihim, žalostnim pogledom je Anica vzbogala. Mati jo je povila v debelo ruto in jo poljubila. „Ne boj se, moj otrok, Bog te varuje! In vrni se hitro, da rešiš očeta!“

Deklece je stopilo pred prag. Polklicalo je domačega psa sultana in ga vzela s seboj. Kakor ljubeznice lučice so se svetile zvezde na nočnem nebu.

Hitro je korakala Anica naprej in sultan je stopal poleg nje, kakor da bi čutil resno nalogo otroškega va-

novorojenim „kraljem vseh kraljev“ na kolena... Nesrečna usoda! Oholi Rimljani, operti na široki svoj meč, so se rogali v družbi ovenčenih lahkoživk opijanjeni temu rojstvu! Rogali so se prerokom in čez desetletja, ko je postalo božansko dete mož, iztegnili so Rimljani krvavo svojo roko in pribili sina božjega na križ sramote... In židovski farizeji so se bali za svojo duhovsko nadvlado, za svojo učenjaško veljavo, — oni, ki so se vili pod nogo Rimljana, izročili so sami Odrešenika smrti — „na križ z ojim“, so kričali in dali raje roparju Barabasu življenju... In zagriženi žide, raztreseni po vsem svetu, pričakujejo še danes svojega odrešenika, ob jeruzalemskem zidovju stokajo in se solzijo in božanska roka jih je razkropila po vseh vetrovih. Rimljanov pa, ki so v pohotnih objemih ob svojem meču prezirali beraškega Boga v revnem hlevu, — teh Rimljanov ni več! Križ, na katerega so pozneje „kralja židov“ nacarenskega Jezusa pribili, ta križ prevladuje danes ves omikani svet, ta križ je znamenje nepremagljivega krščanstva, ta križ se sveti v zraku in izpolnila se je beseda: in hoc signum vinces — v tem znamenju bodeš zmagal.

To je zgodovina Jezusovega rojstva! In v tem zmislu jo praznujemo mi odrasli ljudje, od boja za obstanek utrjeni, slabotni ljudje! Židovska vera bila je prikrojena le za žide in z o-njem in mečem, kakor Muhamedanci, razširjevali so jo stari židi. Vera starih Rimljanov bila je vera vživanja in vladetega vera bogatim, vera prostih vojaških mož... Obema pa je bila ena misel temelj: sovraštvo! Jezus nacarenski pa je dvignil bolnaki svoj glas in zaklical nesmrtno, večno besedo: ljubite se med seboj in ljubite tudi sovražnika... In še na križu v groznih smrtnih mukah je zamrmral bičani in s trnjem kronani mučenik: (Oče od, pusti jim, ker ne vejo, kaj delajo).

Tako vemo, da je rojstvo ustanovitelja krščanske vere, Jezusa nacarenskega, obenem

ruha. Daleč naokrog ni bilo nobenega živga bitja, nobene biče. Sneg je bil zmrznjen in pot gladka.

V otroški glavi so bile hitro kakotne misli na bolanega očeta pozabljene. Saj danes je bil vendar sveti večer, — krasni sveti večer, na katerega misli in upa otroško srce skozi celotno leto... In kakor da bi imelo prajetja poleg sebe, govorila je Anica glasno s psom: „Vsi, sultan, ko pridev doma, prinesel bode angel božično drevesce... Oh kako bode lepo... Požalčeni orehi in svečice in lepota... Vse bode moje, moje...“

Anica je prišla srečno v trg, kjer jo je krčmar, star prijatelj očeta, presenečen sprejel. Ali potem je šel po zdravnika in pustil voz vpreči. Med tem časom pa je sedela Anica ob krčmarjevem božičnem drevesu v sredi domačih otrok. Z neskončnim veseljem je gledala na svoje ljubce, na zlate igrače in orehe in jabolčka in stotere nepoznane, krasne stvari. Mrle ročice so se ji botele same dvigniti in čutila je vročo željo, da bi smela vzeti vsaj eno jabolčko... Krčmarica je videla otrokove poglede in ji je dala z lahkim nasmevom par dlatih orehov.

Kmalu potem se je Anica s krčmarjem in zdravnikom proti domu odpravljala; sultan pa je zalajal in tekkel za vozom.

Na poti ni izpregovorila Anica nobene besedice.

rojstvo večne ljubezni. In zato odlo-
žimo ob svetem večeru vsakdanjo obleko, s to
vsakdanjo obleko pa tudi vse vsakdanje misli
in vso sovraštvo in vso jezo in vsa malenkostna
nasprotja... Jezus se je porodil — in
mi naj bi se v tem tajnostnem času pripravili,
kdo je bolj pobožen, kdo je bolj pameten, kdo
ima bolj prav? Mi naj bi zaradi malenkostnih
posvetnih stvari pozabili na nauke božanske?
Mi naj bi ljubezen preganjali in sovraštvo raz-
širjevali? Ne, ne, pod božično drevesce in pred
jaslice stopimo! In ozirimo se na svitlo oko dece,
ki v tem svetem trenutku ne pozna nobenega
črta, ki se raduje v vzvišenem veselju, da se
je On porodil, On, ki je deco k sebi klical, On,
ki je bil posebej ljubezen, večna ljubezen...

Čast bodi Bogu v višavi, so zapeli
odposlani angeli, ko se je zasvetel betlehemski
hlev v čarobnem svitu, — in mir ljudem
na zemlji...

Le sveti, ti krasno božično dre-
vesce, v stoterih lučicah, ti oznanjuješ rojstvo
večne ljubezni...

Politični pregled.

Državni zbor je po zločinski igri „Slovenske
unije“ pričel „ekspres“ delati. Sprejel je celo
vrsto manjših postav. Končno je sprejel tudi
rumunsko trgovinsko pogodbo in
tudi pooblastilno postav. Tako pri-
dejo poslanci na božične praznike in prinesejo
kmetu — uničenje živinoreje domu! Potem se
je državni zbor zaključil. Prihodnja seja se bo
pismeno naznanila.

Stajerski deželni zbor stopi, kakor smo to
že poročali, dne 28. decembra skupaj. Zasedanje
bode prav kratko.

Penzije za ministre so grozovito visoke, kar
je našim čitateljem itak že znano. Najhujše pri
temu je to, da dobi pri nas v Avstriji vsak mi-
nister penzijo, pa če je bil potem 3 dni ali pa
10 let v službi. Zato imamo tudi že toliko pen-
zioniranih ministrov, da bi se z njimi lahko
krave futralo. Pri nas se menjajo ministri vsakih
14 dni. Proti tej krivici je stavil nemški po-
slanec Nigrist v državni zbornici predlog, ki
pravi: Vsak odstopivši minister, ki je bil naj-
manj 3 leta v službi, dobi penzijo v znesku
letnih 8000 K. To bi bilo nekaj! Tisti pa, ki
niso bili 3 leta ministri, naj bi si nos obrisali.
Radovedni smo, kaj bodo drugi poslanci k
temu gotovo pametnemu predlogu rekli.

Bodočnost živinorejca. Zadnja poročila iz
živinskega sejma v Berlinu pravijo, da je jako
veliko živine preostajalo. To nam je pač dokaz,
da bode konec našega izvoza svinj tudi konec
izvoza govede v Nemčijo sledil. Mi nimamo torej
na nikakoršni izvoz računati. Zanesti se zamo-
rejo avstrijski živinorejci edino na domači trg.
Zdaj se hoče pa balkanske meje odpreti. S tem
bi za prvi hip prišlo v času od l. 1910—1917
iz Rumunske 109.000 kosov govede, 810.000
svinj in 700.000 ovce. Posledica tega bi bila in
bi morala biti, da padejo živinske
cene tako grozovito, da kmetu sploh ne bode
več za živiti.

Vsa mala njena duša napolnjena je bila s tišim prič-
kovanjem. Bila je prepričana, da je doma angelj prinesel
drevesce, morda še lipce in še bogatejše, kakor je bilo
pri krčmarjevih. Gorko je stisla zlato orče na svoje
sečice in upala se je komaj dihati v pričakovanju doma.
Kajti bilo je, kakor da bi plaval božja beseda po sne-
ženi planjavi: Mir bode ljudem na zemlji...

Ko so prišli domu, pričakovala jih je kmetica v
divjem jok. Bilo je prepozno — oče Furlan je zatisnil
svoje oči in nobena zdravniška pomoč mu jih ni mogla
več odpreti. Pretresena sta gledala krčmar in zdravnik
mrljico v obraz. Anica pa je postala sama bleda kot
mrljica. Z otroškim začudenjem je pogledala okrog sebe,
kakor da bi iskala smerečico... Ali ni je bilo! Ni
bilo božičnega angelja, temveč le smrtni angelj je s ti-
him krili izginil skozi okno...

Počasi je stopila Anica k mrtvemu očetu. In polo-
žila mu je tisti par zlatih orčev na prsa ter zasepe-
tala: »Oče, ali meliš? Moj oče, danes je božični
večer...«

Hudo je postalo možem pri srcu in oči so jim
bile mokre.

Anica pa je stala bleda pri mrljici in počasi so ji
kapljale solzice na posteljo... ena solza za drugo...
svitlo božične solzice... in večni Bog v nebesih je te
solze šel in šel...

Češki sodniki. Od vsacega sodnika se mora
zahtevati, da je kolikor mogoče nestranski
in da ne stori ničesar, kar bi mu utegnilo vzeti
zaupanje pri ljudstvu. Češki sodniki se pa vsaj
deloma tega navodila niso držali. Nasprotno,
živeli so v političnem oziru tako, da se je celo
ponižnemu justičnemu ministru preneumno zdelo.
Minister je izdal valed tega na politikujoče češke
sodnike odlok, v katerem jih je opominjal, da
uničujejo s svojim postopanjem zaupanje ljudstva
v sodnikovo brezstrankarstvo. Zahteval je tudi
od teh sodnikov, da opustijo politično delovanje...
Češki sodniki se seveda ne bodejo dosti za ta
ministerski odlok brigali. Politikovali bodo naprej,
kajti vsa Avstrija se mora danes žalibog že okoli
oholih in prevzetnih čeških šovinistov sukati.
To se boče godilo toliko časa, dokler ne pride
— železna metlja!

V Pragi so z ozirom na slabe varnostne
razmere število stražnikov za 389 mož povečali.
Vsi ti policaji dobijo tudi revolverje. Kadar bo-
dejo pa zdvijani Cehi zopet tujo lastnino ropali,
ne bode nikjer nobenega policaja videti.

Srbski prtljigavci se zopet gibljejo. V skup-
ščini izjavil je srbski vojni minister, da
pride Srbija prav lahko do vojske z Avstrijo.
Zato je zahteval sredstva, da utrdi srbske posto-
janke ob naši meji. Ti paglavci še vedno ne
dajo mira. Treba jih bode res za usesa prijeti.

Na Trškem izvršilo se je letos prvič vo-
jaško asentiranje (nabor ali štelunga). Pri temu
so se zgodile velike zmešnjave. Kajti preje se je
turške uradnike ednostavno plačalo in pisali so
napačno starost v knjige. Tako so prišli zdaj
valed te sleparije 9 letni dečki in 60 letni možje
k naboru!

Trgovina z dekleti se še vedno v severni
Ameriki razširja. Ceni se število zapeljanih in
prodanih deklet letno na najmanj 15.000. De-
kleta se zvabi s ponujano službo in potem se
jih izroči — grehu. Stariši, pazite in ne verujte
obljubam nesramnih agentov, temveč naznanite
vsak slučaj takoj sodnji ali sploh oblasti.

Kralj Leopold II. umrl. V zadnji številki že
smo poročali, da zamore smrt vsak trenutek
belgijskega kralja poraziti. Medtem se je to re-
šnično zgodilo. 17. t. m. ob 2^h uri zjutraj je
izdihnil kralj Leopold po dolgem, groznem trp-
ljenju. Pokojnik bil je sin kralja Leopolda I. in
je zasedel belgijski prestol l. 1865; bil je torej
koraj 45 let kralj. Na vsak način spada ta kralj
med najznamenitejše in najkrepkejše postavbe
belgijske zgodovine. Bil je pravi „meščanski kralj“,
a kot tak neumorno delaven in za svoje ljudstvo
poštrvovalen. On je pač v prvi vrsti ustvaril
mogočno industrijo v Belgiji in dal s tem pre-
bivalstvu kruha in zaščito. Največje, naravnost
življensko delo pa mu je bila pridobitev Kongo-
države. Z lastnimi sredstvi in na lastno peat si
je pridobil sredi Afrike to državo in l. 1885 so
tudi vevlasti priznale, da ji je on vladar. Vsi,
tudi domačini, so mu najprej hudo nasprotovali.
Ali danes uvideva vsak, da je Belgija s Kongo-
državo napravila velikanski dobiček... V za-
sebnem življenju je imel Leopold II. veliko ne-
sreče in veliko je tudi sam zagrešil. Ločen je
bil od svoje žene in svojih otrok, katerih niti k

svoji smrtni postelji ni pustil. Umrl je raje sam
in neizprosen... Na belgijskem tronu mu sledi
princ Albert.

Na Grškem se pripravljajo resni dogodki.
Vlada je podala demisijo, a vojaška liga, ki ima
vso moč v roki, jo ne sprejme. Vse železnice so
zastražene z vojniki. Bojijo se, da pride do ve-
likanske meščanske vojne.

V Belgiji so pričeli socialisti ob priliki
smrti kralja Leopolda II. hudo agitacijo za vpe-
lavo republike. Socialisti pravijo, da je kralj
predrag, ker je Leopold belgijsko državo baje
15 milijonov koštal. Agitacija seveda ne bode
imela nobenega uspeha.

V Švici imeli so volitev predsednika repu-
blike. Izvoljen je bil Robert Comtesse za l. 1910.
Izvoljeni je pristaš radikalno-demokratske stranke.

Prvaki proti ljudstvu. Po- litični zločin v državnem zboru. — Boj proti davko- plačevalcem. — 84 urna seja.

Mislimo, da poznamo politiko prvakiših po-
sancev natanko in da smo jo tudi že natanko
svojim čitateljem razjasnili. A vendar nas je
zadnje postopanje prvakiših posancev v državnem
zboru presenečilo. Tega res nismo pričakovali in
za takšni politični zločin tudi naših prvakiš-
zagriženih posancev nismo smatrali zmožne...
V avstrijski državni zbornici so izvršili prvakiški poslanci navadni
politični zločin, kakoršnega se
na Avstrijskem skoraj še ni videlo.
To bode pribito in temu treba tudi široko javnost
preskrbeti. Slovensko ljudstvo mora
zvedeti, na kako brezvestni način tratijo
njegovi poslanci čas in kako naravnost
krajevo davkoplačevalcem denar
iz žepa. Slovensko ljudstvo mora to izvedeti,
da bode čimprej napravilo veliki obračun s temi
ljudmi, ki se doma delajo za ljubezni pošne vo-
ditelje ljudstva, na Dunaju pa delajo zoper
ljudstvo, zoper... ustavo... zoper
državo v vsejani obliki, ki zoper
cesarjevo izrecno mnenje...

Znana nam je vsa prvakiška politika in za-
sledujemo jo že skozi desetletja. Dobro vemo —
in tudi slovensko ljudstvo to ve! — da niso
prvakiški poslanci za to ljudstvo še nikdar ničesar
storili! Doma so ti sili gospodje pravili, da v
državnem zboru grozovito delajo za „dobro naše
ljudstvo“, na Dunaju pa so govorili k večjem
za kakšne dvojezične napise ali se potegovali
za kakšne prenapete diurniste. Prvakiški poslanci
so le takrat res pridno „delali“, ko se je šlo
za zvišanje duhovniških plač. Dru-
gače pa še nikdar ne! Glasovali so pač za ne-
srečno avstro-ogrsko pogodbo, ki nam je mili-
jone našega krvavega denarja iz žepa vzela, ki
je Ogrum z našimi davki na konja pomagala.
To je bilo vso delo prvakiške gospode v državni
zbornici. Kadar se je šlo za postavbe, ki so bile
vbočem ljudstvu škodljive, takrat so prvakiški
poslanci za vlado glasovali... Vprašamo: zakaj

Pošten konec občinske seje.

(Sposil Vidi ga Vadro Kukurtoia.)

V nedeljo po večernih smo sedeli pri veliki mizi
v občinski pisarni nekje na spodnjem Stajerskem. Vršla
se je seja o naših starih onemoglih občinskih siromakih.
Ko je prišla določena četrta ura, se je zborovanje pri-
čelo in bili smo vsi za mizo, kakor porotniki na sodniji.
Le stari Topolnik je sedel pri peti pokrit z velikim
svinjskim klobukom ter je pusil tobak, da se mu je ka-
dilo iz grla kakor iz tovarniškega raukanka. Omeniti mo-
ram, da je naš občinski odbor složen iz liberalne stranke,
nekaj klerikalcev, enega punčijaka, druga polovica pa je
„Stajercjanec“ in o starem Topolniku govorijo celo,
da je „antekrist“.

Sedaj vstané naš občinski vojvoda, natakne nosni
jarem ali očala, vzame papir v roke, ter pozdravi svoje
apostole in jih prosi, da ga pazljivo poslušajo. Tudi stari
Topolnik je vstal pri peti, se lepo ponižno odkril ter
prosil gospoda govornika za besedo. »Kaj pa imate vmes
povedati, vi Topolnik?«, ga vpraša naš občinski stare-
šina. »Omeniti samo, da že pristanite, gospod župan,
te-le besede zraven: Predno zaslišate kaj nadalje, prosimo
sv. duha pomoči, da nam naše odloke razsvetli!«. Na te
Topolnikove besede je zagrmelo trilozični »živjo!«. Go-
spod župan je ubogal starega Topolnika, kateri je vsedel
zopet pri peti, telebnil pokrilec na glavo in našel svojo lulo.
Ko so verniki nekoliko pokajljali in se pomirili,

jim je prečital naš občinski predstojnik program v za-
devi naših občinskih ubolcev in nazadnje je pristavil:
»Kaj naj naredimo z 75 let stariim Zidrom, kateri je
v resnici siromak, ker ima samo eno nogo, nima po-
trebne obleke, ne posvesta, ne živine, ne hiše, ne otrok
in nobene rodbine, nima zabilca, ne moka, kruha, ne pen-
zija in t. d. Kakor vidite, žer ga vsi poznate, ni več
za nobeno delo.«

Nato se je začel pogovor; nekteri so rekli, »v špi-
tal ga dajmo«, drugi pa, da »naj gre beračič!«, en kleri-
kalec pa se je zadržal »v norhaus z njim«. Ker sem mo-
ral kot občinski mazak ali pisar vse točke trga zboro-
vanja natanko vpisovati, moram tudi zaznamovati besede
našega pobožnega Topolnika. Zdaj se oglasi stari patri-
jari pri peti in govori tako le: »Zahvaljujem se za
vzorne besede gospodov govornikov, ter si ob enem do-
voljujem nekatere točke pripomniti. Torej, stari Zidur je
moje starosti, poznam ga od njegove mladosti do da-
nšnjega dne. On ni imel nikoli nič, drugo kar si je kot
hlapec zaslužil. Bolan ni, zato pa ga ne moremo v špi-
tal potisniti in beračiti ne sme ne on, ne kaplan, ne
fajmošter. Kar se tiče tretje točke, ne spada v »norhaus«,
ker je vedrega in zdravega uma, bolj kot mi modrijani.
Dragi odborniki, pri tem vas opozorim na neko pametno
reč. Kar mislite fajmoštru dati kot zbirco, dajte Ziduri
in drugim onemogliim siromakom in Bog Vas bode
stoterno povrnil. Kakor veste, je stari Zidur ves čas svo-
jega življenja kot zvesti hlapec služil pri kmetih in pri

Naš koledar ima 144 strani in mnogo slik. Naročite si ga!

so slovensko-klerikalni poslanci svoj čas za avstro-ogrsko pogodbo glasovali, ko so preje vendar sami proti njej rogovili? Doma so vpili proti tej pogodbi, na Dunaju pa so zanjo glasovali in s tem pokazali, da so politično podkupljivi in da jih vlada lahko za vsako lečavo jed pridobi... V tistem trenutku, ko se je sprejelo nekega dunajskega klerikalca za ministra, v tistem hipu so postali tudi slovenski poslanci ponižne ovčice, ki žrjo iz vladine roke...

To je bilo vedno tako. Še huiša pa je postala stvar letos. Kajti letos so se zapisali slovenski poslanci iz Štajerskega in Koroškega z dušo in telesom ljubljanskemu advokatu dr. Šušteršiču. O temu možu ne bomo več govorili; dovolj znano je celemu svetu, da ima "od žindre umazane roke". Visoko letelci so cilji tega človeka. On hoče na vsak način ministar postati. To je zrne, ki se da izluščiti iz vse te politike. Šušteršič hoče ministar postati in zato je vpregel v jarem kranjske klerikalne stranke ne samo ondotne poslance, marveč tudi dr. Korošca in Grafenauerja, ki sta potem potegnili vse slovenske štajersko-koroške poslance seboj... In ti ljudje so se potem združili s tistimi strankami, katere so že davno dokazale veleizdajniško prepričanje... Skupno z veleizdajniškimi Čehi so vstvarili slovenski poslanci svojo "Slovensko unijo". In s tem klubom so pričeli nastopati. Najprej so poskusili na tihem doseči svoj cilj: ministarski frak za dr. Šušteršiča. Ko jim vse to ni nič pomagalo, nastopili so s surovno silo v državni zbornici in pričeli tam z obstrukcijo. Delali so to tako dolgo, dokler ni vlada poslala državne zbornice doma. In slovenski, tako dobro plačani poslanci so šli doma lenariti... V tem času je ves pošten svet na Avstrijskem obsodil to škodljivo divjanje slovenskih poslancev. Sam cesar, svojasi naš vladar, ki se ne vmešava nikdar v politiko, je razjarjen zaklical: da mora biti temu divjanju slovenskih poslancev konec in da je prvaška politika veliki škandal!

Ali prvaški poslanci so v svoji zaslepljenosti na besede cesarja ravno toliko dali, kolikor dajo na ljudske zahteve, namreč — nič... Vlada je državni zbor zopet sklicala in je bilo upanje, da se bode zamoglo rešiti najnujnejše ljudske zahteve. Dr. Šušteršič je v svojem govoru sam rekel, da on in njegova stranka "nič" ne zahtevajo in da ne bodo obstrukcije delali. Vse je torej že pričakovalo, da bode zbornica prišla do dnevnega reda in z vročimi željami je ljudstvo nanjo gledalo. A nakrat se je položaj predrugačil: nakrat so prvaški poslanci proti svoji obljubi, proti ljudskim zahtevam in proti cesarjevi želji pričeli z obstrukcijo. Združili so se zopet z najzagriženjšimi Čehi in vrgli na zbornico mizo 36 najnujnejših predlogov. S tem je bilo vsako delo v državni zbornici onemogočeno, kajti po pravilniku se morajo ti najnujnejši predlogi najprej obravnavati. Mi-

fajmošterji, kateri pa ga zdaj pogledujejo, kakor starega krumpastega konja...

Zdaj skoči po konci eden izmed apostolov in zavpije: »Kaj pa bomo rekli naš častiti fajmošter, ako jim ne bomo več zbirce dajali? Tudi jih tega ne moremo odvaditi, ker je od velkornaj fehtal!« — »Prosim, pustite me k besedi«, oglaš se Topolnik pri peči, ter se popraska po svojem precej velikem nosu. »Odvaditi, odvaditi, to bo šlo čisto lahko. Saj sem ga tudi jaz odvadil in na kak način, to vam, dragi odborniki, takoj razjasnim. Pred petnajstimi leti, ko mi je umrla žena, katera je bila zapletena od pet pa do nosa v farške verige, sem prišel k fajmoštru, da bi plačal pogrebno, katere pa še do danes nisem plačil, ker mi je judovsko računil. Ko stopim v župnišče, se je zadržal nad menoj: »Kaj pa mislite vi Topolnik, da ste prišli v svojško štal? ter mi izdere kloboč z glave in pipo iz ust, ter vrže skozi okno ven. Seveda sem bežal, ko hudič iz temnela ter si pobral moje instrumente in na kazal fige v hlačnih žepih. Prišel je pa zlati čas za njega, ko je zbirco fehtal in stopil je v mojo hišo, ter se je pri vratih odkril, mi priklonil in rekel: »Ku le uroče, herr Topolnik!«, »Ku le uroče, ku le uroče«, mu zavrnem. »Frdamami kerle, zakaj si pa tak debel, lahko ti je uroče!« Stopim k njemu, da bi mu izrgal cigaro iz ust, pa raji jo je pogoltnil ter je letel kakor ameriški leopard. Od tistega časa ga ni bilo k meni ne k mojemu sosedu po zbirco... Vsi odborniki so vstali in zakrčali: »Bravo, bravo, herr Topolnik! Mi mu tudi ne damo več zbirce!« — in seja se je pošteno zaključila.

nisterski predsednik je tudi kar hotel zbornico razpustiti. Vse prebivalstvo na Avstrijskem pa je v največji razburjenosti proklinjalo to komedijo, ki košta toliko tisočakov davčnega denarja in ki ljudstvu v nobenem oziru ne pomaga, marveč mu samo škoduje. Milijoni delavcev, malih obrtnikov in kmetov čaka na zavarovanje za starost in onemoglost — prvaški poslanci pa ne pustijo zbornice delati! Ormoško od toče prizadeto ljudstvo kakor tudi ono v drugih krajih čaka obupano na pomoč, — prvaški poslanci ne pustijo, da bi se ta podpora dovolila! Prvaški poslanci ne pustijo delati, zato ne, ker se dr. Šušteršiču z ožindranimi rokami ni še dalo ministarskega fraka. Ali si more človek večjega političnega zločina misliti? Mislimo, da ne!

Prebivalstvo je bilo grozovito razburjeno in na Dunaju je prišlo do burnih demonstracij. Še isti večer, ko se je pričela slovenska obstrukcija, so napravili dunajski delavci veliko demonstracijo proti tej gospodi. Pred državno zbornico se je zbralo nad 6000 delavcev, ki so vpili ogorčeni: Proč s temi lenuhi! Proč s temi tatovi davčnega denarja! V zbornici sami so se tudi na galeriji pojavile demonstracije. Grozno razburjeni poslušalci so opetovano pričeli raz galeriji na te politične zločince vpiti: Lopovi! Faloti! Za vašo lenobo plačujemo krvave davke! Sram vas bodi! Ušivci, postopali! itd. Ja, zgodilo se je celo, da se je raz galerije te poslance polilo z vodo (nekateri pravijo, da s človeško vodo, drugi pa da s sodavico)... Poslušalci so v grozni razburjenosti tudi vpili: Bombo bi bilo treba med vas poslance vreči! In drugi so zopet vpili, da bodejo prihodnjič s poleni v zbornico prišli.

Delavne stranke (nemški napredni poslanci, nemški krščanski socialci, socialni demokrati in Poljaki, so medtem sklenili, da ne bodo preje s sejo ponehali, dokler ne premagajo to obstrukcijo. In tako se je vršila najdaljša seja, kar jih pozna zgodovina avstrijskega državnega zbora. Ta seja je trajala celih 84 ur. Poslanci "Slovenske unije" so po 5—12 ur dolgih govorih Bogu čas kradi, samo da so onemogočili delo. V zbornici se je jedlo, pilo in spalo...

Končno so prvaški poslanci sami izprevideli, da so zašli s to obstrukcijo v grozno zagato. In oni, ki so stali v boju proti rednemu delu, oni, ki so hoteli razbiti zbornico, ki niso pustili dovolite podpore, — oni so zdaj nakrat predlagali nov zbornični pravilnik, ki daje predsedniku zbornice največjo moč v roke... V zvezi z nemškimi klerikalci, s socialisti in Poljaki so ta pravilnik sprejeli in s tem nepričakovanim sklepom je končala seja.

Poročali smo obširneje o celi tej zadevi. Kajti dokazati smo hoteli, da so prvaški poslanci največji sovražniki slovenskega ljudstva. V svoji neverjetni sebičnosti, ošabnosti in politični slepoti žrtvujejo gospodarsko dobro slovenskega ljudstva svojim prevzetnim ciljem. Vsi so krivi — kranjski dr. Šušteršič kakor koroški orglar Grafenauer, kakor štajerski kaplan dr. Korošec z Rožkarjem, Pišekom, Benkovičem in z vsemi drugimi... Vsi so krivi, kajti vsi so s svojim postopanjem ljudstvu tisoče davčnega denarja iz žepa vzeli, so onemogočili delo, so pozabili na ljudstvo.

Pribito naj bode to za bodeče! Kajti čas pride, ko bode slovensko ljudstvo ponehala biti ponižna ovčica, ki se da sama k mesarju gnati.

Veleizdajniki pred sodnijo.

V zadnji številki smo obljubili, da bomo obširneje o veleizdajniškem procesu poročali, ki se vrši zdaj pred dunajsko poroto. Kakor znano, vršil se je pred nekaj časom v Zagrebu večji proces proti celi vrsti Srbov, ki so bili tudi v težko ječo od 5—15 let, to pa zaradi veleizdaje obsojeni. Že takrat je bila vsa javnost opozorjena na nevarno delovanje gotovih srbskih krogov na Hrvaškem in v Bozniji. Jasno je bilo že iz zagrebeke sodnijske razprave videti, da pripravljajo bosenski Srbi punt

in ustajo, da bi na ta način združili nekdanje okupacijsko ozemlje (Bozno-Hercegovino) s Srbijo. Videti je bilo pa tudi že takrat, da imajo Srbi v tem oziru mnogo zvez na Avstrijskem in na Ogrskem. V tem času izšla sta v dunajskih listih "Neue freie Presse" in "Reichspost" članka, ki sta zlasti tudi hrvaško-srbske poslance v zagrebskem saboru dolžila, da so s tem veleizdajništvom v zvezi. Ti hrvaško-srbski poslanci so potem vložili proti nemškemu učenjaku dr. Friedjungu in proti uredniku "Reichsposte" kot piscom omenjenih člankov tožbo zaradi razlajenja časti. Pri celi tej sicer vezanimi razpravi so tožena pravzaprav tožitelja, tožitelji pa pravzaprav toženci. Obdolženca, urednik "Reichsposte" in prof. dr. Friedjung sta predložila celo vrsto dokumentov, ki naj dokazujejo dejstvo, da so poslanci hrvaško-srbske koalicije v veleizdajniškem zmislu delovali. Tožitelji sicer tajijo, da bi bili ti dokumenti izvirni in pravi, da so le navadne falsifikacije. Ali gotovo je, da je na teh dokumentih mnogo resničnega. In istotako gotovo je, da imajo gotovi krogi na Avstrijskem še bolj obremenilne dokumente. Tožitelji so seveda vse aparat srbske vlade porabili, da bi svojo "nedolžnost" dokazali. Vsi srbski ministri kričijo, da to ni res in ni res, — in že ta nervoznost je precej čudna. Vidi se, da se hoče srbska javnost pred Evropo opravičiti zaradi svoje gonje proti Avstro-Ogrski...

Mi seveda nimamo prostora, da bi vse razpravo natančno popisali. Zato hočemo tudi le glavne točke popisati. Voda poslancev-tožiteljev je znani Supilo. Ta Hrvat je jako mnogo-vrstni politik. Pred sodnijo se mu je namreč dokazalo, da je bil pred par leti, še največji sovražnik Srbov, medtem ko je l. 1903 nakrat prijatelj Srbov postal in na podlagi reške resolucije tudi t. zv. srbsko-hrvatsko koalicijo ustanovil. Dokazalo se je temu Supilu tudi, da je dobival od avstrijske strani denar, da je razirjeval v Bozniji Avstriji prijazno agitacijo. Zanimivo je, da je Supilo pred sodnijo s svojo častno besedo trdil, da ni nikdar denarja dobil, da je torej pred sodnijo možko svojo besedo prelomil... In ta Supilo je vzor našim slovenskim pravkom!... Glavno vlogo pri celi razpravi igrajo zapisniki in spisi srbskega društva "Slovenski jug", ki je tudi in še izdaja list z istim imenom. Obdolženci trdijo in opirajo svoje trditve z dokumenti, da je bil glavni namen tega društva — gonja proti Avstriji. Trdi se celo, da je društvo že delalo priprave za krvavo ustajo, da so se celo bombe pripravljale. Začasa srbskega spora prineslo je glasilo tega društva krvavi članek z naslovom: "Naprej v sveto vojsko proti Avstriji!" itd. itd. Srbski tožitelji in srbske priče seveda vse to tajijo, kar je tudi samo ob sebi umerno. Kajti ko bi priče tako delovanje priznale, potem bi se jih takoj zaprla in obsodila zaradi udeležbe pri veleizdaji. Priče iz Srbije torej po našem mnenju ne morejo nobene veljave imeti. Saj je dob hrvaško-srbskih vodij itak znan; eden teh mož je že klical po puški, s katero hoče marsikateri proti Dunaju...

Danes se še ne more reči, kako bode ta razprava pred dunajskimi porotniki končala. Na vsak način pa je avstrijska javnost opozorjena na veleizdajalske cilje t. zv. jugo-slovenskega gibanja. Za nas pa je posebno zanimivo dejstvo, da stojijo naši prvaki na strani veleizdajniških Srbov. Precej pomembno vlogo pri vsej tej stvari igra tudi neki mladenič Plut, ki je danes od Srbije plačan. Fant je Slovenec in je bil svoj čas v uredništvu tržaško-prvaške "Edinosti". Pozneje pa je bil (in je menda še danes) sotrudnik ljubljanskega "Slov. naroda", iz katerega jemljejo tudi naši narodnjakarski listi svojo modrost. Iz vsega tega se vidi tesno zvezo prvakov na Slovenskem s srbskimi veleizdajalci... Naj razprava konča, kakor hoče, ta zveza je zdaj že očitna!

Kdor ima torej med Slovenci srce za Avstrijo, ta ne more biti prijatelj srbskih pravkov! Prvaki kažejo dan za dne-

vom očitneje svoje veleizdajsko naturo!

O izidu te sodnijske razprave bomo še poročali! — Telegram: Tožena sta se s tožitelji sporazumela: valed tega so tožitelji potegnili tožbo nazaj in je bil dr. Friedjung oproščen.

Novice.

Zaradi božičnih praznikov ima današnja številka „Štajerca“ 4 strani priloge, tako da šteje skupaj 12 strani. Tudi prihodnja (novoletna) številka imela bode tako prilogo! Upamo, da smo s tem čitateljem ustregli!

Srečno voščilo ob priliki božičnih praznikov prinašata vsem svojim prijateljem in znancem uredništvo in upravnštvo „Štajerca“.

„Štajerc“ 1. 1910. S prihodnjim letom stopi naš „Štajerc“ v 11. letnik svojega izhajanja. Vse nasprotovanje mu ni prav nič škodovalo; nasprotno, vedno več in vedno zanesljivejših naročnikov smo dobili. Danes tvorijo naši somišljeniki veliko, po celem spodnjem Štajerskem in Koroškem raztreseno obdno naprednih mož, katere ne more nobena sila premagati... V novo leto stopamo pa s trdnim prepričanjem, da se bode ta občina naših somišljenikov še povečala in zboljšala. V to svrhu je seveda treba, da vsak prijatelj svojo dolžnost stori. Porabite božične praznike in teh par dni do novega leta v ta namen, da nabirate novih naročnikov. Vsakdo ima gotovo vsaj enega prijatelja, kateremu naj priporoča naročbo na naš list. V vsaki kmetaki hiši, pri vsakemu naprednemu obrtniku in delavcu naj bode naš list. Vsakdo najde v tem velikem in najcenejšem listu gotovo dosti poduka in zabave. Ako vsi naši pravi prijatelji svojo dolžnost storijo, potem se bode število naših odjemalcev še podvojilo. To pa bode gotovo koristno za list, koristno pa tudi za naročnike. Kajti na te način bi bilo mogoče, da list še povečamo in mu dodamo potrebnega gradiva. Že zdaj pa lahko rečemo, da bode „Štajerc“ v prihodnjem letu še boljši, kakor je bil doslej. Dodali mu bomo po možnosti lepe slike in po potrebi tudi priloge. V političnem oziru storil bode „Štajerc“ to, kar je doslej storil: boril se bode proti vsakemu zatiranju in izkoriščanju ljudstva in za gospodarsko zboljšanje položaja! Gospodarske članke objavljali bomo še vedno tako, kakor doslej in mislimo, da bode s tem naši kmetaki prijatelji zadovoljni. Kajti ni ga političnega lista na Slovenskem, ki bi za gospodarstvo toliko koristnih člankov objavil, kakor mi. Skušali bomo pa tudi, da objavimo čimveč podlistkov podučne in zabavne vsebine. Tako bode v našem listu za vsacega preskrbljeno! „Štajerc“ ostane zvest svojim prijateljem, naj tudi ti njemu zvesti ostanejo! S to željo prosimo stare in nove svoje naročnike, naj se podajo vsi na delo za „Štajerca“, ki je edini pravi napredni, neodvisni list! Naprej za našim ciljem! Naprej za ljudstvo! Naprej za blagor prebivalstva! Naprej za delavne sloje!

Ljubljanski „Slovenec“ krade! V Ljubljani izhaja dnevnik „Slovenec“, ki je glasilo vseh slovensko-političujočih duhovnikov in vseh slovensko-klerikalnih strank. Da se ta list ne drži posebno strogo nauka o resničnosti, to je samo ob sebi umevno. Kajti klerikalci in resnica, to sta dva nasprotujoča si pojma. Klerikalec bi od žalosti umrl, ko bi moral vedno resnico govoriti. Zato klerikalni listi raje vedno lažejo. Ali ne samo zapovedi resnice se ne držijo. Tudi druge zapovedi so tem pobožnim ljudem deveta briga. Ljubljanski „Slovenec“ n. pr. tudi prav rad — krade. Da ponatisne semtertja kakšno notico iz našega lista ali pa iz katerega drugega naprednega časopisa, tega bi mu niti ne zamerali; čeprav se ran zdi, da bi tudi v takem slučaju dostojni list navedel vir. Ali preteklo nedeljo smo čitali v ljubljanskem „Slovencu“ podlistek, ki se nam je zdel zelo znan. Gledali smo in gledali ter opazili, da je „Slovenec“ ta podlistek — ukradel. Razni napredni listi, m. dr. tudi celjska „Deutsche Wacht“ in „Štajerc“ so prinesli ome-

njeni podlistek. Navedli so pa, kakor vsak pošten list, pisca-avtorja. Ljubljanski „Slovenec“ pa je dal podlistku svoj naslov in ga je objavil, brez da bi povedal, kdo je podlistek izmislil in spisal in od kje ga je „Slovenec“ dobil. To je navadna literarna tatvina! K sodnji se tatu seveda ne more privleči, ker dotični podlistek ni bil zavarovan. Ali tatvina je pa le! Pač čudne nazore o žurnalistični poštenosti imajo pri „Slovencu“...

Iz Spodnje-Stajerskega.

Cilji kaplana Korošca. Bivši kaplan dr. Korošec je danes gotovo pravi voditelj prvaško-klerikalne stranke na Štajerskem. Načelnik „kmetake zveze“ je sicer znani revolverski junak Roškar. Ali ta kakor vsi njegovi bratci a la Pišek, Novak, Meško so le figurice, ki morajo tako plesati, kakor žvižga kaplan dr. Korošec. Mlad ta duhovnik je vrhovni general klerikalne stranke in se ne pusti od tega mesta od nikogar spoprijeti. Ko je hotel enkrat n. pr. dr. Benkovič postati general in se je prišel v tem oziru malo v ospredje stiliti, bi mu to kmalu politično življenje koštalo. In moral je presneto ponižno za odpustanje prositi, da ga je obsodila zopet Koroševa milost... Dr. Korošec je absolutni vladar klerikalne stranke in kar on reče, to je pribito, to mora biti mišljenje celokupne klerikalne stranke. Zadnjič je imel dr. Korošec v proračunskem odseku državne zbornice zanimivejši govor. Po navadi so Koroševi govori sicer zelo plitvi, dolgočasni, mož ponavlja pravzaprav le tisto, kar je bral v ljubljanskem „Slovencu“. Tudi so njegovi govori vedno tako jezuitično zviti, kot korzi rog, tako da bi človek skornj mislil, da ni boljšega avstrijskega patriota in človekoljuba ter pridigarja miru, kakor je ta kaplan. Zadnjič v proračunskem odseku se je pa — menda „zmage“ pijan — malo zagovoril in pokazal je pravo svojo naravo, povedal prave svoje cilje. Najprej se je črni gospod pečal seveda zopet — z Boznijo, kakor da bi slovenski poslanec res drugih skrbi ne imel, kakor one za Bošnjake. Govoril je o agrarni banki v Bozniji s takim navdušenjem, kakor da bi ga poslali v državni zbor širokočelni Bošnjaki in ne štajerski kmetje. Že to je malo čudno in tudi najzabitejši Koroševi voliči bodejo majali glave in povpraševali: ja kaj pa nas Boznija briga, kaj pa ima dr. Korošec svoj žegnani nos v tamošnje razmere vtikati? Pri nas doma je toliko gospodarske revščine, da bi imeli vsi poslanci mnogo opraviti, ko bi jo hoteli le deloma odstraniti... Ker ni imel drugega gradiva, napadal je kaplan dr. Korošec potem v svojem govoru nemško obrambeno društvo „Südmark“. Dr. Korošecvo besedičenje bode temu društvu sicer le koristilo. Ali mi vprašamo resnicoljubnega kaplana-politika le to-le: Ali ne veste, da je „Südmark“ po toči prizadetemu ormožskemu prebivalstvu več tisoč kron darovala? Zakaj pa Ciril-Metodova družba ni niti krajcarja za te slovenske trpine darovala? Zakaj pa politikujoči farji niso zanje ničesar iz skupaj nafetkanega „sklada za obmejne Slovence“ darovali? To naj bi ta pobožni gospod povedal... Ali najzanimivejša točka celoga govora posl. Korošca bil je njegov konec. Ob koncu je namreč približno tako-le govoril: Na juza imamo tri središča: Ljubljana, Zagreb in Beligrad. Čimbolj se bode Ljubljano zauemirjalo in Zagreb zatiralo, tem večjo vlogo bode Beligrad igral... Te besede dr. Korošca so pač odkrite in jasne. Njegov cilj in torej cilj vse prvaško-klerikalne stranke je velika zveza z Ljubljano, s hrvaškim glavnim mestom Zagrebom in s srbsko prestolico Beligradom. S to besedo odkril je dr. Korošec vse veleizdajске načrte prvaških klerikalcev. S to besedo se je izjavil odločno proti Štajerski in za Kranjsko, za Hrvaško ter za — Srbijo... Dobro, dobro, gospoda prvaška! Pozabili ste pri tem le na eno: na ljudstvo! In čeprav vam je to ljudstvo v veliki množini sledilo skozi drn in srn, — v veleizdajstvo, v srbsko-hrvaško-kranjske zveze vam štajersko ljudstvo ne bode sledilo! Bodočnost bode to dokazala!

Napredni nemški poslanec Marckhl je v proračunskem odseku državne zbornice kmalu za

kaplanom dr. Korošec k besedi prišel in je tega politikujočega prvaškega duhovnika prav pošteno za ušeca prijel. V izvrstnem svojem govoru, katerega žalibog zaradi pomanjkanja prostora ne moremo v celoti prinesiti, je posl. Marckhl med drugim rekel: Za Slovence bi bilo bolje, ako bi ne uganjali politiko, ki hrepeni po trializmu, marveč bi raje z obstoječimi razmerami računali in se po njih ravnali. Za nas ostane vedno nerazumljivo, ako se šoviri en Korošec tuki v državni zbornici kot zastopnik Hrvatov na Ogrskem in Srbov v Bozniji. Najmanj pa se bojimo dr. Korošecve grožnje z Beligradom, kajti široki sloj slovenskega ljudstva nimajo zmisla za te Korošecve ekstravagance in nečjo o njih ničesar vedeti... V nadaljnjem svojem govoru je omenil poslanec Marckhl tudi, da prihajajo brezvestni ljudje iz Kranjskega na Štajersko, ki nakupujejo tam posestva in jih potem razkosajo, ter s tem domače prebivalstvo na podli način ob zemljo spravljajo (to so dobrote, ki jih imamo iz Kranjskega!) Govornik je nadalje omenil, kako se velikanske svote državnega denarja na Kranjsko meče (tako se gradi na Kranjskem vodovod na državne troške, mestu Ljubljana se je milijone kron v žrelo vrglo, za posušenje ljubljanskega barja se je zopet milijone žrtvovalo, ustanovilo se je obrtno šolo, nadalje šola za umetno rokodelstvo itd.) Pri tem tožijo slovenski klerikalci še vedno, da se premalo stori. Dr. Korošec naj ne pozabi dejstva, da sta on in njegova stranka skozi dolgo časa **preprečila vsako delo za ljudstvo**, torej tudi za slovensko ljudstvo... Končno je omenil poslanec Marckhl tudi velikansko revščino, ki jo je povzročila toča v ormožkem okraju in za katero vlada še ni ničesar storila, vkljub temu, da je že nad 6 mesecev preteklo. Ako se da za Ljubljano na podporah 900.000 K, potem bi se lahko tudi tem vboгим davkoplačevalcem v ormožkem okraju pomagalo... Zanimivo je pač, da se noben slovenski poslanec ni na revno slovensko ljudstvo v ormožkem okraju spomnil. Priti je moral šele nemški poslanec, da je za to ljudstvo besedo dignil! V splošnem je bil govor vrliga, delavnega poslanca Marckhla velezanimiv in mu gre vsa hvala za njegov trud in za njegove nesebično delovanje!

Posl. Marckhl za prebivalstvo v ormožkem okraju. Iz Dunaja se z dne 17. t. m. poroča: Nemško-napredni poslanec g. Marckhl prišel je danes k ministerstvu za notranje zadeve in k finančnemu ministerstvu. Opozorjal je zopet na velikansko bedo in revščino, ki jo je povzročila grozovita toča v ormožkem okraju. Doslej vlada za tako hudo prizadeto prebivalstvo še ničesar storila ni; dala je le par praznih obljub, od katerih pa nikdo ničesar odgrizniti ne more. Stvar pa je seveda nujna, kajti ljudstvo je lačno! Tamošnji poslanec hofrat Ploj seveda nima časa, da bi za take potrebe skrbel; on se mora brigati za narodnostno gonjo... Poslanec Marckhl pa je od vlade z vsjo odločnostjo zahteval, da naj takoj in izdatno prebivalstvu pomaga! Ob ministra sta tudi poslancu Marckhl obljubila, da bode težko prizadeto prebivalstvo ormožkega okraja valed neumornega delovanja vrliga poslanca Marckhla v kratkem primerne podpore dobilo. Čast g. Marckhl! Ljudstvo pa naj se pri bodočih volitvah na to spominja in naj voli namesto prvaških hofratov može, ki ga bodejo v državnem zboru tudi resnično zastopali!

Hofrat Plojeva cunja, ki se tiska v Ljubljani pod zaščito ljubljanskih porotnikov, ki jo ne čita skoraj nobena živa duša, ki jo plačuje „vitez brinjeve veje“ Ploj, da mu poje slavo, ki je tako revna, da se gotovo sama sebi smili, — ta cunjica torej hoče z nami polemizirati. Oj mi razumemo to željo! Ta cunjica pač misli, da je to dobra in cena reklama, ako mi o nje pišemo. In zato nas tako rekoč milo prosim za to reklamo. Pa ne bo nič, ne bo nič! Nam se sicer ta listič smili. Ne vemo, če je tiskar Drag. Hribar, bivši „štrumpffabrikant“, plačan. Tudi ne vemo, koliko odškodnine dobiva tisti „žurnalist“ Srečko Magolič, ki s svojim neznanim imenom Plojeve

Vzemite,

ako ste nabodni, hripavi ali zallajmami in ako težko dihate, Fellerjev fluid z dr. E. Saislaid. Mi smo se sami prepičali pri pravih bolečinah, bolečinah v vratu itd. o njegovem zdravilnem kašelj, odstranjujočem, osvetojučem vplivu. Poiskani ducat 60 v. franko. Izdovalec edno apoteker E. V. Feller v Scubici, Elsaplatz št. 241 (Hrvaško).

zaradi nas si lahko „izstradani“ kaplani kar palače zidajo. Ali dva vprašanja sta odprta: Prvič: kje je dobil pobožni kaplan Belšak denar za nakup te vile? Drugič: zakaj sploh en kaplan na kmetih rabi vilo v Ptuj? Na prvo vprašanje je težko odgovoriti. Kot minorit si Belšak menda ni mogel dosti denarja prislužiti. Bil je takrat sicer tudi vodja ptujске „Marijine družbe“. Kolikor nam je znano, šteje ta „Marijina družba“ okroglo 400 članic. Od teh plačuje vsaka mesečno po 1 K, to je torej 400 K na mesec ali pa blizu 5.000 K na leto. O tem denarju se ne daje javnosti nobenih računov; denar shrani vodja in dela z njim po lastni glavi. Mi sicer ne trdimo, da si je Belšak morda od tega denarja „Marijinega društva“ kaj prihranil; Bog obvari, — ali vprašamo le: kam je šel in kam gre sploh ta denar? Pobožne device so sicer tako pobožne, da se za svoj lastni denar ne brigajo. Ali javnost je gotovo poklicana, da enkrat odločno vpraša: kam gre ta denar? Belšak boče vedel odgovora? ... Tudi na drugo vprašanje: zakaj rabi kaplan vilo? ne vemo odgovora. Belšak je še mlad in menda še ne boče šel v penzijo. Kolikor nam je znano, je Belšak dober prijatelj minorita Vavpotiča, ki je tako debel, kakor — ljudi, katerim gre dobro. Vavpotič je pa tudi zelo dober prijatelj Belšakovi gđ. sestri in je to prijateljstvo gotovo bolj platonično, nego ono s pokojno gospo K. Ali potrebuje morda vaa ta družina vilo? Potem bi moral priti na njo napis: „Vila platoničnega prijateljstva“ ... Hum! Kaj pravite k temu, ljudje božji???

O prvaški posojilnici v Brežicah se nam še poroča: Naše v „Štajercu“ izšlo razsvetljenje delovanja breziške „posojilnice“, ki je bilo popolnoma stvarno in je temeljito točko za točko na resnici, povzročilo je v celjskem „Narodnem dnevniku“ prav čudni odgovor. Vbogi, duševno jetični „narodni“ člankar se trudi, da bi s praznimi frazami zamorca belega opral. Dopisun taji odnostavno vse naše trditve. V svoji onemoglosti igra vlogo preklofutanega smrkolima, ki zbeži in pokaže od daleč jezik. Pod našo častjo bi bilo, ako bi se počeli z neumnim, skozinokoz zlaganim člankom v „Narodnem dnevniku“. Nam zastojuje prepričanje, da so čitatelji „Štajerca“ naš članek o prvaški posojilnici brali in razumeli. Na ta način ve prebivalstvo v breziškem okraju natanko, koliko ima o prvaški „posojilnici“ držati.

Lepi kristjani! Najlepši in največji kristjani so seveda klerikali. Klerikalne liste pišejo vedel duhovniki in ti bodejo menda že vedeli, kaj je pravo krščanstvo. Eden teh klerikalnih listov je mariborska „Straža“, ki je pod neposredno komando največjega kristjana dr. Korošca. Po našem skromnem „brezverskem“ mnenju bi torej ta list v nobenem oziru ne smel nasprotovati verskim šegam, še manj pa se iz krščanskih šeg razporediti. Nemci imajo m. dr. lepo navado, da se pozdravljajo z besedo „Grüss Gott!“ Kakor znano, pomeni to „Bog te pozdravi!“ Na vsak način je to lep, krščanski pozdrav! Mariborska „Straža“ pa se iz tega pozdrava naravnost norčuje. V zadnji svoji številki (z dne 20. decembra) je „Straža“ popačila krščanski pozdrav „Grüss Gott!“ v bedasti „Grias koh!“ Kaj ko bi se mi enkrat norčevali le iz rdečega nosa tega ali onega politikujočega farja. Takoj bi bila „vera v nevarnosti.“ Ti blagoslovljeni gospodje pa se naravnost iz krščanskega pozdrava javno v časopisu norčujejo in mislijo pri temu še, da so bogve kaj junaka storili. Pač lepi, lepi kristjani!

Z reveži norca brijejo! Kdo? Prvaški klerikali! V zadnji „Straži“ z dne 20. decembra čitamo na prvem mestu sledečo novico:

„Podpora po suši. Poslanci Slov. kmečke zveze so ponovno posredovali pri voditelju poljedelskega ministerstva in pri fin. ministerstvu zaradi podpore po suši. Dosegli so, da se je podpora že dovolila. Toliko na znanje onim, kojim se je od okrajnih glavarstev drugače poročalo.“

To je vse lepo, ko bi bilo — resnično! Pa je žalibog vse zlagano! Ako se prvaški poslanci danes bahajo, da so kaj za po suši prizadete posestnike pridobili, potem se kinčajo s tujim perjem. Vse, kar se je doseglo za nesrečne kmete, dosegle so napredni možje, napredni poslanci in načelniki! Državna poslanca Marekhl in Malik,

deželni poslanec Ornig, ki so delovali in delovali, prosili in zahtevali, da se kmetom pomaga. Klerikalni poslanci pa so med tem časom za ministerski frak dr. Sušteršiča državni zbor razbili, so lenobo pasili in ljudstvo tarbali! Ali ljudstvo ni več tako neumno, da bi takim lažem verovalo!

Iz Črešnjeca pri Slov. Bistrici se nam piše: Pretečeni teden zasledovali so ljudje v Črešnjemski občini neke prikazni, katere več časa niso mogli presoditi. Eni so sodili, da morda gospodje letos hišno žegnovanje že pred prazniki dovršujejo; pa to ni, ker hodita skupaj dva: — drugi so rekli, da hodijo trije kralji, pa zopet manjka eden. Ljudje so si glave trli, ali dognalo se je, da se baje občinske volitve bližajo; so šle namreč volilni listi na razgled in že hodi eksžupnik Janez Sušnik (po našem mnenju bi ta gospod od 19. novembra ne smel več župnikovati) v spremstvu častitega g. kaplana po hišah, nadleguje ljudi ter šunta za volitvo. To delo bi pač bilo celo zastojno, kajti za zdajno volitev se pač nihče ne bode brigal, kateri razmere pozna. Župnikova stranka je občinski voz črez kolea in ročice v blato zapeljala in naj ga tudi izvele. Prevzel je namreč pred 4 leti klerikalni odbor obč. urad v najlepšem redu; imeli smo poprej 30% obč. doklado; zdaj jih imamo pa 30 in 60%, velike dolgove in Bog pomagaj že štiri leta nikakoršnega računa! Čujte! Mi ne sodimo g. župana, mož je po svoji volji pošten, ter sam obžaluje, da je šel Sušniku na limanice. Tudi ljudstvo sploh sprevidi, pa nekaj prepozno, da je povsod narobe, kjer ima Sušnik komando, in če se ga uboga. Kaj ne, pane Sušnik! Voliti ne smem, šuntal pa le še bom, če ravno me nihče več ne uboga, kakor le še en par zasleplencev in par potuhnenih babur. Pa nekaj drugo je, dragi Sušnik, kaj ne, — gre se za kožo, prišel bode čas Vaših računov, in če bi bili razumni možje v odboru vprašali, ki se še vendar tudi kje je neki Určkin denar itd. — 400 K za vinograd, 200 K za kor, 300 K za oltarje itd. Kakor Vi pravite ne bode šlo, kdor verjame bode zveličan, pa mi ne verjamemo, ker ni res. Zastopate? Se spoznate, g. Sušnik, Vaših nekdanjih besed, namreč: stol ima piškave noge itd. pa zdaj jih ima župnikovi! Pred 10. leti ste se na priznici izrekli: kateri župan me ne bo ubogal, tisti bode šel, župnik pa bode ostal itd. in to v vseh treh občinah. Zdaj je pa stvar drugačija, župani še bodejo vendar v fari ostali, župnik pa bode šel, in sicer za vselej in večne čase, kajti Bog je pravičen! Gospodu kaplanu pa svetujemo, da nikar naj ne grejo Sušniku v zanjke, gotovo se je poznajo istega zvijače. Škoda bi bilo, da bi prijelubljeni g. kaplan zaradi Sušnika trpeli na ljubezni in ugledu pri ljudstvu. Kolikor ljudi je že spravil Sušnik v nesrečo, kateri so ga posnemali ali ubogali, to je znano. Eksžupniku Sušniku pa želimo med drugim zdrave in vesele zadnje Božične praznike ter naj le fejšta agitira.

Mariborski okrajni zastop imel je 16. t. m. sejo, iz katere naj podamo sledeče kratko poročilo: Seji je predsedoval načelnik g. dr. Schindler. Po raznih manjših volitvah dovolilo se je celi vrsti občin dviganje 40 do 60% občinskih doliad, kakor se je to prosilo. Nadalje se je sklenilo vpeljati marjadvorskega govejega plemenca v okrožju filijalke kmetijske družbe St. Ilj. Nadalje se je vzelo na znanje poročila o izizdanju okrajne ceste skozi občino Ploderberg do okrajne ceste St. Jakob-sv. Jurij; o sprejemu posojila za zgradbo šole v Teznu; o sprejemu posojila za šolo v Reifnig-Breznu; o sprejemu posojila za šolo v Leitersbergu in o poročilu deželnega odbora glede plače cestarjev. Občini Fraubheim se je dovolilo pogodbo za izmenjanje zemljiške parcele z župnijsko v svrhu povečanja pokopališča. Občini Roswein se je dovolilo sprejem posojila za izredno pokritje stroškov za ceste, mostove in vodovod v šoli. Občina Brezno prosi za zgraditev dovozne ceste k nameravanemu dravskemu mostu obželesniški postaji. Cesto se bode zgradilo, kadar se zgradi most. Istotako se dovoli prispevek k zgradbi dravskega mostu pri Pobrežu in ceste od mostu do tržaške državne ceste; to pa, kadar se most zgradi. Občini Ribnica pri Maria-Rastu se dovoli 300 K podpore za nabavo gasilnega orodja. Štajerskemu skladu za slučaj ujmov se dovoli istotako 300 K

podpore. Nadalje je vzela seja poročilo o okrajnem računu za l. 1908 na znanje. Okrajni zbor izjavil se je tudi najodločneje proti vpeljavi novega nameravanega vinskoga davka. Končno se je izjavil zbor tudi proti otročji agitaciji prvakov, da naj bi se napravilo na koroski železnici dvojezične napise. Ti napisi bi bili nepotrební, kajti ljudstvo samo je popolnoma z nemškimi, splošno znanimi napisi zadovoljno. Hujskačev pa ne bode nikdo poslušal, še manj pa vbogal... V splošnem je dokazala seja, da dela napredni okrajni odbor mariborski koristno za gospodarstvo prebivalstva. Le tako naprej brez ozira na besno divjanje hujskačev v prvakiških strankah!

Iz Hoče. V Račjem ustanovi se nova orožniška postaja. Dosedanja šivniška postaja pa se preseli v Hoče. Bilo je to zelo potrebno.

Slov. bistriška mala železnica. 10. t. m. bilo je eno leto, odkar so to železnico od postaje v mesto Slov. Bistrica otvorili. V tem letu rabilo je železnico okroglo 54.000 oseb. Iz tega se pač vidi, kako potrebna je bila in gre gg. županu Stiger in direktorju Versolatti, ki sta se največ zanjno trudila, vsa zahvala.

Letni in živinski sejni na Štajerskem.

Sejni brez zvezdic so letni in kramarski sejni; sejni, znamenovani z zvezdico (*) so živinski sejni; sejni z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejni.

Dne 27. decembra v Brežicah (svinjski sejem); v Vitanju** (okr. Konjice); v Lipnici** Dne 28. decembra v Ormožu (svinjski sejem); v Stradnu, okr. Cernak; v Spielfeldu*, okr. Lipnica. Dne 29. decembra na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje. Dne 30. decembra v Gradcu; v Gradcu (sejem z mlado živino). Dne 31. januarja pri Sv. Juriju ob juž. žel.** (okr. Celje); v Ormožu*; v Celju*; v Brežicah (svinjski sejem). Dne 4. januarja v Ormožu (svinjski sejem); v Radgoni*. Dne 5. januarja v Konjicah*; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); na Ptuj (sejem s konji; govedom in ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; v Lučah (sejem z drobnico), okr. Arvach; v Gradcu (sejem z rogatino in konji). Dne 7. januarja na Spodnji Polskavi (svinjski sejem), okr. Slovenja Bistrica; v Gradcu (sejem z mlado živino). Dne 8. januarja v Brežicah (svinjski sejem).

Anton Kalischnigg †. V Breznu umri je nepričakovane hitre smrti g. Anton Kalischnigg, veleposetnik, občinski svetovalec in član okrajnega zastopa. Pokojnik je bil izvrstni gospodar in valed svoje poštenosti splošno priljubljen. V svojem mišljenju je bil vedno vrli naprednjak in so mu volili v raznih zastopih opetovano izkazali svoje zaupanje. Bil je požrtvovalen in vester mož. Zdag ga je vzela smrt, ko je dosegel komaj 52. leto življenja. Bodi mu domača zemlja lahka, kajti spomin njegovih prijateljev mu ostane zvest!

Iz Ptuja se nam poroča: (Prepoved razdelitve noveletnih daril kupcem). Povodom gremišnega shoda trgovskega gremija v Ptuj, ki se je vršil 20. decembra, se je v svrhu zabranjenja nepoštenne konkurence sprejel sklep, da se razdelitev noveletnih daril kupcem ali njih uslužbenecem ne dovoli. Trgovci, ki bi se te zapovedi ne držali, se bodejo za vsak posamezni slučaj z redno kaznijo v znesku 20 kron kaznovali. — Obenem pa so darovali trgovci v Ptuj znesek 200 kron za vbožce in sicer se je sklenilo, da se odda večji del te svote onim dobroduelnim uredbam, katerih naloga je, podpirati vbožce kmetijskih občin.

Kmetijsko društvo v Ptuj imelo je 19. t. m. sejo, na kateri se je odločeno proti nameravanemu novemu vinskemu davku izjavilo.

Nakup posesti. Direktor E. Scheyer nakupil je graščakovo posest v Planini s žago v Sevnici za 3.000.000 K.

Velika povodenj v Celju. Iz Celja se poroča, da je v sled hudega deževja Savinja za 4 metre narasla. Vsa celjska okolica je preplovljena, mestni park stoji v vodi, ravno tako razne ceste. Pot v Savodno in Teharje je zaprta. V plinarni delajo požarniki, da ne pride voda v peči. Voda še vedno narašča.

Mladi tatovi. V Mariboru so vjeli 12 letnega dečka, ki je hotel neki ženski škati s pekarijo ukrasti. Več 12—13 letnih šolskih pobov je tudi razne tatvine pri trgovcih izvršilo. Upamo, da bode „štaberl“ pel!

Silo o okraj-
Okraini
odločene-
namera-
končno se je
tjui prvakov,
eleznici dvo-
trebni, kajti
imi, splošno
pa ne bode
... V splo-
edni okrajni
darstvo pre-
na besno
tah!

... nova orož-
ostaja pa se
obno.

10. t. m.
... nico od po-
... V tem letu
seb. Iz tega
in gre gje-
... ki sta se

rksem.

... rjmi, raznomo-
... zveščica **)

... (svinjski
... Lipnici**
... ki sejem);
... eldu*, okr.
... (sejem s
... narji), okr.
... v Gradcu
... urja pri Sv.
... rmožn*; v
... Dne 4. ja-
... Radgoni*.
... Bregu pri
... s konji;
... njem s šče-
... drobnico),
... in konji;
... vi (svinjski
... pou (sejem
... v Brečicah

... ri je nepri-
... mngg, vele-
... okrajnega
... gospodar in
... en. V svo-
... rednjak in
... vano izka-
... in vesten
... doseglj ko-
... a zemljica
... teljev mu

... epoved
... il kup-
... trgovskega
... cembra, se
... konkurence
... etnih daril
... Trgovci,
... o za vsak
... zneaku 20
... arovali tr-
... vbožce in
... nji del te
... rih naloga
... ein.

... je 19. t.
... i namera-
... villo.

... er nakupil
... v Servici

... se poroč.
... a 4 metre
... splovljena,
... ako razne
... aprta. V
... le voda v

... 12 letne-
... tjo s pe-
... kih pobov
... silo. Upa-

Slepar. V Ormožu so zapli nekega Lovren-
ca Stuhca iz Peršetine. Mož je nastopal pod raz-
nimi izmišljenimi imeni in je pravil, da je na-
čelnik društva slovenskih natarkejev. Pri temu
je pa sleparil s poštno-hranilničnimi knjižicami.
Tako je sleparil v Središču, v Veliki nedelji in
raznih drugih krajih.

Zalostna rodbinska slika. Iz Celja se poroča:
Posestnik Jakob Oblak v Lembergu živel je dalje
časa s vojo ženo v prepiru. Dne 22. septembra
je Oblak nakrat umrl. 19. sept. zvečer prišel je
čisto dobre volje domu, drugi dan pa je ležal
brez zavesti v postelji, kakor da bi ga kap za-
dela. Ker je rad pil, so to tudi vsi mislili in
tudi zdravnik ga je le površno pregledal. Tako
so Oblaka pokopali. Kmalu pa se je razširila
govorica, da sta Oblaka njegova žena in njen
sin iz prvega zakona Rok Pilko ubila. Izkopali
so mrljica in res našli, da je imel glavo razbito.
Splošno se sodi, da so Oblaka res ubili in se
bode cela stvar pred porotno sodnijo dokončala.

Predrzní tatovi. V okolici Radgone ukradli
so tatovi nekemu kmetu debelo svinjo, jo zaklali
na lici mesta in potem z njo zbežali. Vse to se
je zgodilo v času, ko so bili pri kmetu še pokonci.

Iz Koroškega.

Dr. Brejc in bolh. Piše se nam iz Prevalj:
Znani prvak odvetnik dr. Brejc je pritožbo vlo-
žil na c. kr. okrajno glavarstvo, da je Prevaljs-
ka občina zaprla nekega urarja Kancijana v
kejh in da je v kejh bil neznansko veliko ti-
stih majhnih rjavih živalic (bolh), in te so groz-
no grizle urarja, da ni zamogel celo noč ne
enega očesa zatisniti. Dr. Brejc kritizira, da to
ni kejša za možake, kateri sami doma nimajo
bolh, da je to zanikarnost od strani sosese,
ktera bi imela bolhe poprej odstraniti. Najhuje
je razžalilo urarja, ker bolhe niso bile navadne
bolhe, ampak so bile nenavadno krvoločne, to
pa zato, ker so neki bile že zelo izstradane;
zato so planile na urarja, kakor neurnik, in ga
grizle, da je pomoči klical, da bi mu buje bolhe
polovili. Pa ker je Prevaljska kejša hermetično
zaklenjena, reževe nikdo slišal ni. Dr. Brejc
predlaga, da Kejše sploh ne bi imele biti her-
metično zaklenjene, da bi klic zaprte vsaj
zamogel doseči odrešenika. Urarju bi bilo menda
ljubše, ko bi ga bili zapli v areno med divjo
zverino, nego med take krvoločne bolhe v
Prevaljsko kejšo. Pa ta historija o krvoločnih bol-
lah ni zavezan resnična, ampak je tendenciozna
pretirana. Ko bi Prevaljska sosesa vendar le
enkrat prišla do priložnosti, da bi zamogla
Brejčka v to kejšo vtakniti, potem bi še le ta
prvak se ovedočil o lažnosti svoje vloge...

Velika zmaga v Grebinju. Z naravnost ne-
verjetnimi sredstvi so delovali od kranjskih ro-
goviležev nahujekani prvaki, da bi dobili na-
predno občino Grebinj v svoje roke. Ustanovili
so tam znani „narodni dom“ in proti postavi
so otvorili v njem gostilno. Oblast jim je to ba-
rako zaključila in vpili so po svojih umazanih
listih, zlasti po bedastem „S-Miru“, kakor da bi
se svet ostavilo. Otvoriti so hoteli trgovino z
mešanim blagom, ki je popolnoma nepotrebna in
ki ima le namen, izstradati že obstoječe trgo-
vine. Z eno besedo: delali so kakor blazni, da
bi prišli v Grebinj na površje. In potem so se
pričeli pripravljati na občinske volitve. Trobili
so že v „S-Miru“ zmage pijani. Obrekovali so
vsacega naprednega moža, zlasti pa vrliga po-
štenjaka g. Manner. In z lažjo ter z obrekova-
njem so mislili ti črni gospodje zmagati...
Ali posrečilo se jim ni! Grebinjski volitvi so po-
kazali, da se ne pustijo od kranjske gonje za
nos vleči, da znajo v svoji hiši sami za red
skrbeti in da ne potrebujejo pri občinskem
delu na politikujočih farjev ne prvaških advo-
katov! Volitev se je vršila in vkljub neverjetni
agitaciji enega Grafenauerja, enega dr. Brejca in
bogve koliko farjev so naprednjaki na
celi črti zmagali. Izvoljeni so bili sami
napredni, gospodarsko misleči možje i. s.: V
3. razredu gg. Anton Köstinger, Peter Mohar,
Seb. Primus, Val. Krainz, J. Rotschnig in L.
Paul; kot namestniki pa Fl. Haberl, Joh. Menne
in Fr. Egger. V 2. razredu gg. Fl. Ellersdorfer,
Al. Karisch, A. Krall, T. Riepl, M. Furian, Rud.
Loizge; kot nadomestniki St. Kuster, S. Karisch
in S. Rösch. V 1. razredu pa gg. And. Plasinig,
Anton Manner, Jos. Rohrmeister, dr. F. Maru-

schitz, F. Herzog in Kl. Rossneggner; kot nado-
mestniki pa Jul. Bohatta, H. Fridenigg in Joh.
Posterk. — Tako je grebinjska občina zdaj v
naprednih rokah. In tako naj tudi ostane! Pr-
vaški hujsteči naj delajo na Kranjskem karkoli
hočejo; mirno koroško ljudstvo, ki hoče v pri-
jateljstvu z Nemci delovati na zboljšanju gospo-
darskega stanja, pa naj pustijo pri miru. Čast
resnim in trdnim volilcem v Grebinju!

Iz Grebinja se nam glede občinskih volitev
še poroča: Volitev je končala s popolnim pora-
zom črnih sovražnikov ljudstva. Kaplana Dobrouca
iz Velikovca so Grebinjani z glasovnico mora-
lično vun vrgli, kakor je to tudi zaslužil. Isto-
tako pa tudi Johana Nedved p. d. Golle iz
Greutschacha, ki je postal petoliznik Grafenau-
erja in kranjskega Brejčka, ki hoče tem zu-
nanjim hujšakcem celo pokoj v lastni občini
žrtvovati. Zdjaj pač ve, kako Grebinjani mislijo
i. s.: „Vun z vsemi sovražniki narodnega po-
koja, vun z ljudmi, ki sanjajo o veleizdajniškem
kraljestvu Slovenija, ki hočejo vse Nemce po-
žreti!“ V naši občini je vladal mir, dokler ni
vtaknil Dobrouc iz Velikovca svoj nos tu sem
in hotel domače obrtnike uničiti, da bi se far-
ška bišaga še bolj napolnila. Zdjaj pa je dobil
pri volitvi izdatno brco in Grebinjani so mu
pokazali, kje je pot v Velikovec. Golleta pa so
Grebinjani tudi iz občinskega odbora vrgli. Naj
le doma svoje sovraštvo proti Nemcem izkazuje!
Grebinjani pa hčejo mir pred takimi ljudmi
imeti. Golle pa ima zdaj tudi 3 leta časa, da
premisli, kako bode deželo „Greutschach“ s
Kranjsko in Stribo združil; kajti Grebinjani se
hočejo ločiti od teh nasprotnikov občine. Kadar
bode Golle to delo izvršil, dali mu bodejo Gre-
binjani Dobrouca, Grafenauerja, Brejca, Kra-
merja in vse druge še povrh, da se lahko nad
njimi razveseljuje... Kar se tiče volitev, mo-
ramo še poročati, da so dobili naprednjaki v 3.
razredu 108 glasov, klerikalci pa le 41. Napred-
nih mož je skoraj trikrat toliko, kakor črnihov.
V 2. razredu pa so dobili naprednjaki 23, čr-
nuhi pa 17 glasov. Zanimivo pa je, da niso
klerikalci župan Ellersdorferju, njih voljenemu deželno-poslanec, no-
benega glasa dali. Zakaj neki so ga iz-
dali? Saj je vendar občino iz močvirja pobegnul
in skozi 6 let prav pridno delal. Saj so ga tudi
črnuhi svoj čas zelo hvalili in celo v deželni
zbor volili. Zdjaj pa so ga zapustili, ker se ne
udeležuje hujškarij privandran-
nih hujšakcev, ker ne podpira Dobrouca,
Grafenauerja in Brejca v svoji občini, ker se ne
udeležuje hujšakajočih prvaških shodov! Zato to-
rej, ker ne pusti, da bi se v njegovi ob-
čini narodni mir motil, zato ga je
zadelo sovraštvo duhovniških huj-
šakcev in njih prilizencev in zato so ga
hotel celo iz občinskega odbora
vreči. Iz tega pač vidite, kmetje, koliko je vred-
na črna hvalenost. Ne mir, red, marveč sovra-
stvo hočejo ti ljudje v občini imeti, boj med
Slovenci in Nemci, med kmeti in tržani, da bi
potem v kalnem ribarili. Takšni so črnuhi!
Naprednjaki pa so g. Ellersdorferju v zadnji ob-
činski seji svojo zahvalo izrekli za njegovo prid-
no delo v občini in mu izrazili željo, da bi
prišel zopet v novi občinski zastop. In napred-
njaki so g. Ellersdorferja tudi na ta način po-
častili, da so ga zopet v občinski
odbor izvolili. To je razlika med črnuhi in na-
prednjaki! Črnuhi sovražijo in zavrejo vsakogar,
pa če je prav njih lastni priistač, ako noče huj-
skati. Naprednjaki pa častijo tudi narodnega in
političnega nasprotnika, ako je časti vreden in
ne hujška. Zaradi svojega sovraštva proti g.
Ellersdorferju pa so črnuhi tudi 2. razred izgubili,
katerega so imeli drugače popolnoma v svoji
roki. Kajti tudi klerikalni kmetje so se napred-
njakom pridružili, ker so ti za Ellersdorferja
glasovali. V 1. razredu pa se črnuhi sploh vol-
itev udeležili niso. Tako so torej občino Grebinj
na celí črti izgubili... V občini je mnogo
potrebne gospodarskega dela izvršiti! Upamo,
da bode novi napredni občinski odbor svoje na-
loge razumel in da bode deloval brez ozira na
politično hujkanje farših podrepnikov v prid
občanov. Živeli znanovavci!

Na poti Sinčavas-Plajberg. 15. decembra
imeli so potniki v večernem vlaku v Sinčavasi
čudni prizor. Videli so, kako so dušni pastirji

pobožne ovčice od prvaško-narodne veselice v
sv. Rupretu domu gnali. Po navadi so črni go-
spodje sicer zelo ošabni in duhovniška volja jim
gre dostikrat čez božjo voljo! To pot pa so bili
ti gospodje res pobožni. Napolnili so s svojimi
ovčicami pol vagona in se zabavali z nekaterimi,
seveda le z „boljšimi“. Zlasti se je razveselil te
časti neki mladi možičelj s telečjim basom. Du-
hovniki so hoteli namreč na vsak način sloven-
sko-narodno-železnisko-vagonsko petje ndomaciti.
Odpirali so svoja usta kakor riba na suhem,
a petje je bilo le podobno meketanju kozličkov.
Tudi neki drugi blede mladenič s spicastim no-
som je odpiral usta; imel je pa menda srednji
glas, ker se ga ni nič slišalo. Ostalo občinstvo,
obstoječe iz starih ženic in mlajših deklet, je
ploskalo. V Plajburgu in že prej jih je mnogo
izstopilo. Duhovniki se niso nič zanje brigali.
Jim pač ni dopadlo, da jim ti niso roke lizali.
Ja, ja, odkar železnica vozi, se ne kušje več
duhovniških rok... Ali kdo ima zaslugo, da
se duhovniki mešajo radi med ljudstvo in da
niso več tako ošabni? Naprednjaki, kajti na-
predni kmet si ne pusti ošabnosti več dopasti!

Za koroške obrtnike je pač vrli nemški po-
slanec Dobernig že jako veliko deloval. Ta pravi
ljudski zastopnik ne govori veliko, temveč dela
raje v korist ljudstva. Dobernig je z ozirom na
bodočnost obrtniškega stanu takoj razumel, da
temu dobrega naraščaja primanjkuje. Vkljub
največjim težavam ustanovil je Lebrnig valed
tega v Celovcu zavod za učence (Lehrlingshort).
Ta zavod se je kmalu tako lepo razvil, da zdaj
že skoraj več prostora nimajo. Več kot
70 učencev se je za ta zavod zglasilo. Odkar
se je izvršila ta prva ustanovitev, sestavilo se je
na Koroškem še 5 takih „Lehrlingshortov“ i. s.
v Wolfsebergu, Velikovu, Borovljah, Beljaku in
Feldkirchnu. Drugi kraji bodejo sledili. Čast g.
Dobernigu, ki si je na ta način velike zasluge
za koroške rokodelce pridobil!

Napredna zmaga. Pri občinskih volitvah v
Maria-Gaila so zmagali nemški naprednjaki na
celi črti, vkljub temu da so se nasprotniki z
vsemi močmi opikali. Čast resnim koroškim vo-
lilcem! Istotako so zmagali napredni kmetje pri
volitvah v občino Sv. Martin pri Pörschachu.
Tudi tukaj klerikalcem vsa agitacija ni pomagala.
Le naprej!

Dr. Brejc in „popravki“. Opetovano smo že
povedali, da mnogo prvaških advokatov ne zna
„popravkov“ po zloglasnem § 19 pisati. Kako
se je n. pr. svoj čas ptnjski dr. Brumen ali ma-
riborski dr. Rosina v svojih tožbah proti „Sta-
jercu“ zaradi „popravkov“ osmečil in blamiral.
Zdjaj pa je tudi vsemogočni „odrešenik“ koroških
Slovenec dr. Janko Brejc dokazal in sicer sod-
nijsko dokazal, da ne zna „popravkov“ pisati.
V imenu nekega prvaško-zagrizenega rogovileša
poslal je namreč listu „Klagenfurter Zeitung“
tak nesrečni „popravek“, kateri se seveda ni
sprejel, ker ni bil postaven. Namesto, da bi se
Brejc skril v kamricio in vzpel postavne knjižice
v roke, šel je pa in tožil urednika omenjenega
lista. Sodnik je pa urednika popolnoma oprostil
in Brejc, oz. njegov klient mora vse troške pla-
čati. Čujemo, da je Brejc celo tako predrzen, da
se je šel pritožiti. Seveda bode tudi pri drugi
instanci pogorel. Moš je sicer izvestni politik,
invenitni jurist in nedosežni katoličan, ali —
„popravkov“ pa le ne zna pisati.

Iz Velikovca se nam poroča o občini
Schwabegg: Tukaj so gotovi ljudje razširjevali
predrzo govorico, da košta štola državi na leto
več nego ena vojska. In žal, tudi med kmeti so
še ljudi, ki taki neumnosti verujejo. Gotovi go-
spodje pač sloo zato sovražijo, ker ta kmetje čit-
ta! uči. In čitati bode kmalu „greh“, kakor je
to po črnih naukih misliti. Črnuhi si želijo pač
starodavne čase nazaj. Fajmošter naj čita, naj
misi in skribi za celo faro, fara pa naj za faj-
moštra — dela. Morda pa pridejo enkrat kmetje
iz Vechausa k fajmoštru Urnaška v Schwabegg
in ga vprašajo: Gospod, mi smo revni kmetje in
slaba zemlja daje komaj nam in naši deci kru-
ha. Zakaj moramo na leto okroglo 700 K od
naših krvavih kracarjev skupaj spraviti, da ima-
mo v naši cerkvi pri sv. Jakobu semtertja kakš-
no sv. maso? Saj obstojijo vendar pisma „Stif-
tunge“, po katerih bi se moralo vsako leto 119
maš čitati. Denar za te maše jemlje fajmošter
točno in brez zamude, ali od čitanja maš nismo

desi opazili. Dohodki iz denarjev „Stiftungen“ cerkve v Neuhausu in najemnine od zemljišč znašajo letno okoli 580 K. G. župnik, ali bi ne zadostovalo, ako bi mi reveži letno le ostalih 120 K plačali? S tem bi bila svota 700 K skupaj. In mi kmetje zaslužimo denar težko, bolj težko, kakor gospoda... Tako se bode enkrat laještrva vprašalo. Ali takrat se bode slišal glas: Kmetje, nikar ne mislite, kajti laještrva vam to ne dovoli! Nikar ne čitajte, posebno „Stajerca“ ne! Ako že hočete čitati, potem vzemite „Mir“, po domače „S-Mir“ v roke, kajti ta še ni nikdar kaj slabega pisal (ni), nikdar še ni lagal (čez), nikdar še ni čast kradel (čez), kajti „Mir“ je „kriščanski“ list, čeprav ni njegovo kriščanstvo kakor ono farskih hujšakcev niti toliko vredno, kakor lanski sneg.

Grafenauerju na uho hočemo par prijaznih besed povedati. Začasa zadnjih deložnostorskih volitev je hodil ta orglar Grafenauer na Stajersko ondodnim slovenskim klerikalcem pomagati. Dobro, to je njegova stvar. Istotako je njegova stvar, da je v državni zbornici zvezan z enim kaplanom Korošcem. Znano je pa tudi, da se Grafenauer na vseh svojih shodih dela za največjega kmeta. „Dobro“ Grafenauer je prijatelj slovenskega kmeta, on je pa tudi prijatelj klerikalno-stajerskega kaplana dr. Korošca. List tega dr. Korošca pa je „Straža“ v Mariboru. In zdaj pride najbolj zanimivo. V zadnji „Straži“ z dne 20. decembra beremo v rubriki „Koroško“ članek, ki z naravnost nesramnim izrazom napada slovenske kmete, čes da prodajajo svoje blago v Celovcu predrago. Grafenauer, Vaša dolžnost je, da se v „S-Miru“ odločno potegnete za slovenske kmete, katere dela Vaš prijatelj za oderube! Radovedni smo, kdo Vam je ljubi, stajerski farski hujšak ali pa slovenski, koroški kmet? Odločite se, Grafenauer, za enega ali za drugega morate biti. Govorite!

Zopet napredna zmaga. Pri občinskih volitvah v Ebentalu pri Celovcu so zmagali nemški naprednjaki z 90 proti 74 klerikalnim glasovi. Korošči, naprej za napredek!

Za častnega člana imenoval je občinski odbor v Marja Rainu g. grefa Zeno Goessa, bivšega delželnega glavarja.

Pobegnil je iz Paterniona fabrikant Johan Staber. Povedal tega ni nikomur, niti svojim — upnikom ne. Buje je zapustil okoli 10.000 K dolga.

Roparski umor? Na cesti v spodnji Drauburg so našli v bližini gostilne Blodnig mrliča vžtkarja Filipa Sušnik. Na glavi je bil hudo ranjen. Sušnik je bil 84 let star in so ga smatrali za bogatega človeka. Vled tega ni izključeno, da se ni na njem roparski umor izvršil.

Železniška nesreča. Ženo čuvaja pri postaji Arnoldstein je povozil vlak in jo usmrtil. Pokojnica zapušta svojemu nesrečnemu možu 7 otrok.

Zmrznil je pri Celovcu delavec Jakob Bergant iz Kranjskega. Mrliča so pripeljali na pokopališče v sv. Rupret.

Požar. V sv. Mohorju pogorela je ena hiša, nadalje gospodarsko poslopje in rlin. Vzrok požara ni znan.

Razstrelba. Na Plešnici pri Beljaka so kamenje streljali. 24 letni Jakob Mikl je prišel strelu preblizu in ga je kamenje grozovito raztrgalo.

Samomor v fjakarju. Zaradi slabih gmotnih razmer ustrelil se je 27 letni Tomaž Rainer v Celovcu. Pustil se je s fjakerjem domu peljati in v vozu je izvršil samomor. Bil je hitro mrtev.

Po svetu.

Od petroleja. 27. avgusta 1859 našel je ameriški inženir Drake v bližini mesta Titusville na Pensilvanskem (Am.) prvi studenec petroleja. Za razsvetljavo se rabi petrolej torej komaj 50 let.

130 letna žena umrla je pred kratkim na otoku Luzon. Skupno poredila je 14 otrok, od katerih jih je še 6 živih. Imela je 93 vnukov in 162 pravnukov ter 4 prapranukov. Vseh potomcev te žene je 273 oseb.

100 tisoč kron zapustil je zdravnik dr. Peter Krammer v Korošcu-gradu nemškemu šolskemu društvu. Pokojnik je zapustil sploh vso svoje premoženje v dobrodelne namene.

Sedba reških roparjev. Poročali smo svoj čas, da so trije ruski roparji v Reki napadli

banko, ustrelili blaginika in oropali precej denarja. Roparji so ruski judje, ki so mislili tudi pri nas ruske šege vpeljati. Eden je bil obložen na dosmrtno, drugi pa na 15 letno ječo, tretjega so oprostili.

Veseli pater. Franciskan Fidelis v Gbernilu (Švica) nabiral je za svoj kloster mile darove. Ko je imel okroglo 800 frankov zbranih, zbežal je v Zürich in tam denar z dekletami zažgal. Potem je prišel nazaj in trdil, da so ga tatovi oropali. Sodnija je fidelnega patra Fidelisa na 11 mesecev prisilne delavnice obsodila. V Švici so strogi. Pri nas bi k večjem za kazen dobro — furo dobil.

Pozor!

Kdor ima **seno** ali **slamo** za prodati ali kdor hoče **seno** ali **slamo** kupiti, naj to naznani. Omeni naj tudi, ali želi krmo za govedo ali za konje. Vse ponudbe (z najnižjo ceno franko Ptuj) in sploh vse tozadevne dopise sprejema orezplačno

upravnništvo „Štajerca“ v Ptuj.

Loterijske številke.

Graec, dne 11. decembra: 1, 12, 48, 44, 54
Tret, dne 18. decembra: 72, 37, 18, 21, 9.

Kdor hoče na naše inzerate odgovor, naj priloži vprašalnemu pismu retur-marko. Brez marke ne pošiljamo odgovora.

Dradria je najzanesljivejše sredstvo po zimi proti raznemu mrazu na sadnem drevu, kakor: uhi (Schiffhaus, kvasa uš, Birs-sauer), proti raku, mahu, grmu na delu: pri rabi „dradria“ se skorja delu pogodi, vasa jaja mrazu kakor police in glave ne pokončane. Tudi se rabi „dradria“ (primoča) z človeko proti napadajočim delu po divjadi. „Dradria“ naj se rabi edino po zimi, v največji 1 l — 1 1/2 l, drugo pa 1/2 l — 1 l, po potrebi. 1 kila dradria stoji od 50—60 v. Dobi se pri fabriki karbolnega R. Avenarius, Amstetten, Lagethau.

Pekarija. 790
ki je popolnoma upravljen in ima dober suho, se pod dobri pogoji da v najem. Več pov. lastnik g. Fr. Jauke v Opitzau.

Krepki učenc
se sprejme v uvarski delavnici g. Jos. Goriup v Ptuj. 796

Krepki učenc 767
se takoj sprejme v pekarijo Jos. Graiz, Ptaj.

Išče
se 3 ležbe hlapci in 3 delci pri nemu poslovanju blizu Celovca na Koroškem za novo leto 1910. Več pov. upravništvo „Štajerca“ 772

Podpisana banka, zastopana po g.
Leopold Voller, učitelju
v Ljutomeru

dovoli pod najboljšimi pogoji posojila z jamstvom (Borghaft) proti dolžnemu pismu. Poplačilo na mesečne obroke po dogovoru.

Eskompte na menice. Kredit na menice. Posojila na vrednostne papirje. Posojila na hipoteke.

Vloge denarja
neposredno pri zavodu v Graecu
se najbolje obrestujejo. Zunanji vičiniki dobijo ške polne hranilnice.

Deležne vloge članov živajo od 1903 naprej 4 1/2 delobnička v znesku

Naslov banke:
Südmärkische Volksbank, Graz
Radetzkystrasse 1, v lastnem posloju. 798

Lovski paznik

(Jagdaufseher)
ki že par let nastavljen in zaprežen služi, krepak in zdrav, se pri graščini Turniš pri Ptuj takoj sprejme, kamor so tudi naznanila ali prodnje poslati. 801

Delavni in trezni viničarski ljudje

ki se zamorejo izkazati z dobrimi spričevali, se sprejmejo takoj v Stadtbergu pri Ptuj.

Vpraša se pri

F. C. Schwab

Specerjska trgovina „gold Kugel“, Ptuj, Hauptpl.

Cepljene trte

dobro raščene z bogatimi korenami, Burgunder, Kising, Gutedel, Solvaner, Traminer, Mosler, Portugiser, Muskateler in Ruländer v velikem in malem se dobijo pri

■ P. Srebre v Mariboru ■

Tegethoffstrasse 23.

Oskrbnik (Wirtschaftler)

oženjen, ako mogoče brez otrok, za malo posestvo na Hrvaškem, čisto na stajerski meji, se išče. Izpoznati se mora dobro pri sadju in vinogradu (cepjenju itd.) ter biti sploh zmožen v kmetijskem delu, kajti on mora povsod sam delati, ker je lastnik samo poletni 2 1/2 meseca tam. Plača K 30 — na mesec, lepa soba in kuhinja za rabo, krava pri hisi, dva ter deset kmetijskih proizvodov, ki tam rastejo. Vstop pr. 2. ali 3. januarja 1910. Posudbe nemško ali slovensko pod J. F., Dunaj IV., Schönburgstrasse 46, T. 10. 799

Viničar

z 4—6 delavskimi močmi, se sprejme v službo, plača za njega 30 kron na mesec, pristo stanovanje pol ora zemlje ter si lahko kravo redi, ostali bi bili plačani na dan, moški po leti K 160, po zimi K 140, ženske po leti K 110, po zimi K — 90, otroci po zaslugi.

Izotari se sprejme tudi

en vrtnar in dva hlapca

Kje? pove uredništvo tega lista.

Največja nesreča

ki more človeka zadeti, je gotovo drago-trajna bolezen, ki ga postavi brez razmišljanja. A vkljub temu bi mnogo bolnikov se rešiti nali, ko bi le na pravi poti pridobili svojega zdravnika. Mnogo bolnikov se ne ve, da imamo v galvanični trajni elektriki sredstvo, da vplivamo vsegoto proti splošni slabosti živcev, reumatizmu, glavobolu, pomasnju, spanja, utrujenosti, strpjenosti in podoben stanja, neuralgiji, artritizmu, motenju prebavljanja, pomasnju krvi, slabosti srca, vnetju in različnim ženskim boleznim.

Pospali smo svoje zdravilne metode v zanimivi knjigici in jo poslamo vsakomur, ki se ni nas obrne.

gratis in franko

pod zaprto kverto, brez vsake sarrze, to brošuro. Nikdar se ne ni v Avstriji tako vredno knjigo občinstvu zastonj posodilo.

Elektro-terapeutična ordinacija,
Dunaj, I., Schwangasse 1, Mezzanin odd. 74.

Kupon za brezplačno knjigo:

N. spr. 26.12.09

elektro-terapeutična ordinacija
DUNAJ, I., Schwangasse 1, mezz. odd. 74.

Prosimo, pošljite mi knjigo: „Razprava o moderni elektro-terapiji“ zastonj in franko pod zaprto kverto.

Ime: _____

Naslov: _____

izdajatelj in odgovorni urednik: Karl Lohmair.

Tiskal: W. Blanke v Ptuj.

Dopisi.

Ptuj. Tukaj se je vršila 16. t. m. odbovna seja zadruge gostilničarjev pod predsestvom načelnika g. Ig. Rossmanna. Zbrani odborniki so tudi govorili o nameravani vpeljavi novega vinskega davka. Proti temu davku sta izpregovorila odločne besede g. Maks Strasschill iz Brega pri Ptuj in g. Wissenjak iz Slomov. Na predlog g. načelnika Rossmanna se je sprejela resolucija na štajerski deželni zbor. V tej resoluciji se zahteva, da se naj vse porabi, kar bi zamoglo ta nesrečni davek preprečiti. Kajti novi vinski davek bi veliki del štajerskega prebivalstva (in to producente kakor konzumente) težko oškodoval. Istotako je protestirala seja proti nameravani obdačenju kisle vode in sodavice. Tudi ta davek je sramoten.

Iz Halož. Ti, dragi „Štajerc“ si bil najboljši zaščitnik in branitelj naših lepih Halož. Ti veš kako smo bili v zadnjih treh letih oškodovani vsled tebe, ti tudi veš kako neizmerno nam je škodovala v zadnjih dveh letih suša. Pri nas sedaj že skoraj najboljšemu posestniku ni mogoče rediti živine, ker nam vsem primanjkuje za njo krme. Kam pa pride posestvo brez živine in kam, ako živina nima prave cene, to ve vsaki živinorejec. Krma za živino je dosegla že tako visoko ceno, da se živina, kakor to mi rečemo, mora „zajesti“, to je, da velja plačati več, kakor znesa ves dobiček iz živinoreje. In kar je najhujše, živina nima nikake cene in ako že ima vsaj nekaj cene in bi človek upal da bi dobil od nje vsaj toliko, kolikor njega stane, potem se znajdejo taki ljudi, ki znajo to okoliščino izkoristiti za lasten svoj žep in tako preprediti, da bi ubogi živinorejec dobil vsaj toliko za svoje živinče, kolikor znaša v dotičnem času tržna cena. Ti brezvestneži so takozvani „mešetarji“, ki se nazivljajo sicer sami z imenom živinski trgovci, čeprav pri vsaj svoji trgovini ne poznajo ničesar drugega kakor svoj globoki, vedno prazni žep. Navadno pokupijo živino iz ptiškega okraja kupci iz Srednjega in Gornjega Štajerja, toraj kupci, ki ne govorijo našega jezika. In glej, že to dejstvo izkoristi takozvani sejmski mešetar. Na eni strani oguli tak „poštenjak“ kupca, na drugi strani se pa bolj prodajalca. (Uči se nemščine in ne bo ti treba takega mešetarja.) Toda ti sejmski mešetarji še niso tako nevarni, ker so zadovoljni navadno že s par kronicami. Nevarni pa in takorekoč prave pijavke haložkega živinorejca so takozvani „domači mešetarji“. Kakor gosonice na spomlad lazijo ti možakarji noč in dan po naših Haložah. Največ jih prihaja iz Pobrež, iz Lancoveresi in iz Zgornje Pristave, čeprav živijo v teh krajih v večini jako pošteni ljudje. — V vsaki naši krmi lahko vidiš te možakarje, kako popivajo cele noči in se povrh zalagajo s pečenkami. Od koder neki prihajajo te pečenke, od koder vas tisto vino, ki teče pri takih priložnostih raz miz? Povrh še se pogovarjajo in se nesejo ti mešetarji tako, kakor da bi bili kakšni živinozdravniki, čeprav se razumejo na zdravilstvo živine prav toliko, kolikor razume osel na orgle! — Kje je takozvani dohodninski davek? Kje je uradno dovoljenje za to prekupevanje in mešatrenje? Dragi „Štajerc“, razjasni to Haložanom, Tvojim Haložanom, da ne bodo te pijavke več med seboj trpeli! — Tukaj bodi v dokaz resnice naših trditeljev le en slučaj postopanja teh „domačih mešetarjev“ — pardon „kupcev“, „žvinozdravnikov“, naveden. Ker je lazil neki tak mešetar noč in dan okoli nekega tukajšnjega gospodarja, prodal mu je ta zares svoje vole, boječ se pomanjkanja krme. „Mešetar“ je dal temu gospodarju kot aro za vole 20 kron in si je napravil rok, ob katerem pride po vole. Rok je pretekel, toda od izbornega kupca ni bilo ne sluha ne duha. Manjkalo mu je najbrž potrebnega cvenka. Medtem časom pa je prodal ta mešetar-kupec te vole nekemu drugemu „mešetarju-kupcu“ in sicer z dobičkom 32 kron, ne da bi bil ta novi kupec te vole v času kupne pogodbe videl. (Kaj ne, kakor na borzi?) Ko pa je zvedel novi (drugi kupec), da je dražje kupil vole kakor prvi kupec, ni hotel volov imeti. Sedaj pa pride najboljši! Drugi kupec toži prvega kupca radi neverljave pogodbe, prvi kupec pa prodajalca in posestnika volov za 20 kron (za aro). Konec cele komedije in spe-

kulacije je bil ta, da sta dosegla ta mešetarja nekaj obrok (živina je imela namreč tedaj dobro ceno) in da posestnik volov radi teh tožarij ni zamogel prodati volov v pravem času. Medtem je pa kar naenkrat padla cena živine. Posestnik, ki je primoran prodati vole, jih proda, toda bil je vsled tega „poštenega“ postopanja kupcev-mešetarjev za približno 200 kron oškodovan! Več pa ni treba! — Kaj nam pomaga, ako nas vrli naš okrajni odbor, dežela in država podpirajo s krmo in pičo, medtem ko pa na tak način postopajo ti sebičneži z nami. To dejstvo naj bode s Tvojo pomočjo dragi „Štajerc“, javno pribito, da se bodo vedeli vsi haložki živinorejci ravnati napram tem pijavkam, katerim svetujemo, naj „mešetarji“ po svojih domačih krajih.

Pilštajn. „Ljubi Štajerc!“ Prosim te za mali prostorček. Naj ti jaz še kaj sporočim iz našega kraja. Veš, tudi mi te radi beremo, le na skrivnem, ker imamo jagra, ki za teboj jaga. Ta jager je ženskega spola, po imenu „freilein Cicipe“, (ime za danes zamolčimo) ki je cela „Marjina devica“ in se močno drži „škrncl fereina“. O klerikalnih terjalkah bi lahko mnogo povedali. Vsak dan gredo k službi Božji, ali ni jim za službo Božjo, veliko pa za sladko vince, ki si ga v večji meri privoščijo. Seveda skačejo in plešejo s fanti, in se muzajo kakor zaljubljeni mački. Ena teh družbenic večkrat „Štajerca“ bere, romane pa zmerom; to je veliki greh, ako „Štajerca“ bere, zato leti vsako soboto k spovedi, da se malo potolaži. Torej naš g. Rauter misli, da ima same angeljčke na Pilštajnu in so samo take, katere imenujemo „aushchus“; terjalka da se v procesiji v belo oblačijo in krancel na glavo devajo, to se jim pa šika, ta jih je povsod polno kakor hudega leta. Božji pot je tudi ves njihov, ter se že romarji pritožujejo ker nimajo nikol miru pred terjalkam. Dekleta, ako vas ne bo naš g. Rauter lepšega učil, vas pa bo naš ljubi „Štajerc“! Lepo ste se iskzale dno 8. decembra pri nas v cerkvi med sv. Večernicam, da je preprič nastal. Grdo je to za vas, da še v cerkvi ne daste miru, da še drugi moramo imeti sitnosti z vami. Toliko za danes! — Jaz pa tako zaključim iz celega grla: Živijo naš ljubljani list „Štajerc“, želim ti mnogo uspeha v tem letu ki se približuje! Slava tebi „Štajerc“, kateri nam resnico govoriš!

Opazovalec.

Dobje pri Planini. Dubovščina trobi po svojih klerikalno-zagrizenih listih, da se opazuje nekako sovražstvo baje celo zoper vero. To ima dubovščina sicer prav, pa to nima prav, ker ne pove, od kod izhaja to sovražstvo. Mi pa povemo čisto naravno, da to sovražstvo izhaja edino le od politikujoče dubovščine, saj leta v svoji zaslepljenosti zadnji čas tako postopa, da se mora gahati vsakemu nje početje. Ako bi dubovniki po izgledu Kristusa razširjevali in oznanjevali le verske resnice, kakor jim to Kristus naročil, ne bi imeli toliko časa za upajanje politike, za bojskanje, za razširjanje sovražstva med ljudstvom, med sosedi, med zakonskim dvojicam, med nčiteljstvom itd. Omenimo tukaj le nekatere slučaje: Župnik Vurkec v Dobbi bil je vabljen, da bi šel previdet neko bolano žensko s sv. zakramenti; pa kaj je on storil? Mislite da je šel? Ne, on je rekel, da nima časa, da mora iti na občinske volitve. Dotična ženska je potem umrla brez sv. zakramentov. Ravno ta župnik bil je drugokrat vabljen, da bi šel previdet neko bolano in staro možko osebo s sv. zakramenti; mislite da je šel? Ne, izgovoril se je, da je slaba pot. Ravno ta župnik farba in planja nezavedne kmete, da mu dajejo denar, les, in mu vozijo lačni in žejni razni stavbeni material zastoj, in pravi da stavi neko kaplanijo, katere čisto nič ne potrebuje, ker tukaj ni kaplana in ga tudi nikdar ne bo. Sedaj ko ima še stavbo pod streho, se je pa le zagovoril, da starbo bo potreboval on sam za svojo familio. No Vurkec! Ali ni to laganje, fehtarija in pesek v oči? To se gre tudi za vero? — Župnik Sušnik v Črešnjevah je obojen na 4 mesece zapora zaradi nagovarjanja priča h krivi sodnjski izpovedi. To se gre menda tudi za vero? Župnik Hlešč pri sv. Bolfangu je bil obojen zaradi nezavravnega dejanja: ravno tako kaplan Šlander itd. To se gre vse za vero, kaj ne? Potem se ti ljudi še čudijo, če zgubivamo spoštovanje do takih zastopnikov sv. vere

in do vsega, kar pride iz njih. Ti ljudi, ki dan za dnevom v blatu valjajo najlepše nauke Kristusove in izrabljajo sv. vero v politične namene, taki ljudi pač ne bojo naši zastopniki v nobenih okoliščinah. Le verjemite, Vi črnosukneži, da sedaj nismo več v srednem veku. Več o teh zadevah pride prihodnjic in še ne bomo gotovi! Tihi opazovalec.

Jesenice na Gorenjskem. Srečni časi so se nas zopet vrnili. Sobotni „Slovenski Narod“ začel je zopet z „Jesenjskimi novicami“ izzivati. Liberalnim politikom je začelo dolgečas postajati in zdremali so se iz dolgega spanja, gospoda „inteligenca“! — Spitzer Hummer, Schifferer itd. bodo nas sedaj večkrat z kako novico počastili v „Slovenskem Narodu“. Ker so se na Jesenicah Fabincevi časi vrnili, bomo pozorno zasledovali politiko naše vse časti vredne „inteligence“. — Ta gospoda tudi čveka, da „Slovenec“ ne napada Nemce iz tovarne, tu se vidi da spete ali pa da ne berete „Slovenca“! Če že hočete dobri politiki biti, berite potem pozorno vse krajske časopise, potem pa govorite, da se ne boste drugopot blamirali! Delavci pozor, sedaj imamo na Savi kar tri teatre, medtem predstave „Jesenjske inteligence“. Mi pa pravimo svoji h svojim podpirajte „Delavske predstave“. Pri obeh delavskih predstavah svira vedno društveni orkester ali pa tovarniška godba! Ustanovitelj tovarniške godbe. Skrbel in vodil jo je kakih 15 let, sedaj so ga pa jeseniški farji vedno za njegovo delovanje in dobroto tako žalili, da kratkoma noče več vedeti od tovarniške godbe. Vendar pa želimo tovarniški godbi še na dalje prav dobri uspeh.

Somišljeniki!

Leto čni je zopet preteklo in „Štajerc“ stopa pred Vas s trdnim prepričanjem, da ste bili doslej z njim zadovoljni in da mu boste i v bodoče zvesti ostali. To pač lahko povdajamo, da kar smo obljubili, to smo tudi držali! Naše geslo je in ostane:

resnica,

pa naj bode lepa ali grda, naj nas zato hvalijo ali proklinjajo, — mi smo se resnice držali, mi se je še danes držimo in storili bomo to i zanjeprej! Zato pa pravimo: Kdor noče resnice slišati, ta naj se le naroči na prvaške liste! V naših vrstah je prostora le za prijatelje resnice.

„Štajerc“

se bode v bodočem letu strogo držal svojega dosedanjega stališča. Brez ozira na otročje posvke, da smo „nemčurji“ in „brezverci“, hodile bomo svojo pot naprej, ne da bi le za toliko ponehali, kolikor je za nohtom črnege. Naš program ostane vedno enak in se glasi:

Proč z vse nesrečno politiko! Bodočnost kmeta, obrtnika in delavca leži v gospodarskem delu! Slovenski in nemški naprednjaki, združeni roko v roki, bodejo zmagali!

To je naše mnenje, za katerega se bomo borili tudi v bodočem letu. Kar odkrito povemo, da bomo peljali odločni boj proti vsem, ki hočejo na troške vbolega ljudstva dobro živeti, ki sramotijo slovensko ljudstvo v javnosti, ki nas hočejo podjarmiti in vreči pod podplate politikujočega farja ter prvaškega dohtarja...

Zvesti ljudstvu, zvesti kmetu

bodoče ostati! Zato pa Vas kličemo na delo, Vas vse, ki se ne bojite tringov, ki čutite propalost prvaške politike, ki poznate lakoto, ki morate krvavo delati za košček kruha, — Vas kličemo in dramimo:

Na delo za naš list!

Nabirajte novih naročnikov, poravnajte zaostalo naročnino, zahtevajte list v kavarnah, gostilnah in brivnicah, razširjajte ga! V nobeni hiši, ki napredno misli, ne sme „Štajerc“ manjkati!

Tri (3) krone

košta „Štajerc“ za celo leto! To malo svoto pač vsakdo lahko žrtvuje!

Na delo, somišljeniki!

Gospodarske.

Zimska jaja. Če hočete od kokoši tudi po zimi jajec, jih imej na gorkem in skrbni za tečno pičo. Jajce ima mnogo redilnih snovi v sebi in je treba kokošim zategadelj precej gradiva, da ti neso jajca. Če poletje dobi kokoš mnogo prikladnega živila zunaj na prostem, po zimi je pa treba, da vse to nadomestimo z dobro in prikladno pičo doma po kurških. Turčica ni dobra za nesne kokoši. Z njo se kokoši debele. Izmed zrnja je posebno dober ječmen, ki se naj poklada popoldne. Zjutraj naj se poklada primerna gorka kuha iz krompirja, kateri se primeša deteljna rezanica, ki jo kaže prej popariti (najbolje je na predvečer) in pustiti v pokritih posodah nekaj časa stati, in pšenični otrobi ali pa lanene trepine. Ker potrebuje kokoš za tvorbo jajne lupine mnogo apna, je prav, če se jajčne lupine zbirajo, stolečje in med pičo pomislijo. Lahko se daje namesto tega tudi klajno apno.

Prvo pretakanje novega vina

(Izvirni spis.)

Kar se tiče časa prvega pretakanja vina, se drže še mnogi vinogradniki krčevito starih običajev brez ozira na dejstvo, ali je tako ravnanje doberemu razvoju vina ugodno ali ne. Nekateri so še sploh zoper vsako pretakanje; drugi pa pretakajo vedno ob istem času, ne oziraje se na to, je li bilo v tem letu grozdje dobro dozrelo, snadno in sploh zdravo, kakor recimo na primer lani ali pa če je bilo po večini gnilo in deloma napol zrelo, kakoršni slučaj imamo v mnogih krajih letos.

Kdor pa hoče umno kletariti, se ne sme ravnati po kakih labionah, ampak mora za vsak slučaj posebej preudari, je li potrebno to ali ono delo izvršiti prej, ko je sicer splošno v navadi. Posebno mora biti v tem oziru pozoren tudi glede prvega pretakanja. S prvim pretakanjem po burnem vrenju dosežemo, da se loči vino kuhlikor mogoče od drož in da se novo vino prezrači. Pride pa novo vino s zrakovno dovolj v dotiko, lažje popolnoma povrne in valed tega brž zori. Most iz zrelega, zdravega grozdja prinese hitro vreti, ako ima primerno toploto.

Po burnem vrenju se začne moč čistiti, drože, to so pomislek kvasne glivice in pa račne druge primeti, ki so prišle z grozdem v most, se namreč sedaj vsedejo na dno posode.

V drožah pa se nahajajo tudi snovi, ki lahko povzročajo v vinu razne bolezni, ako se začnejo razkrniti. A ko hočemo to preprečiti, je torej neobhodno potrebno, da vino, kakor hitro se začne čistiti, ločimo od drož, da ga pretočimo.

Skozi vino, to je tako, ki ima malo moči (alkohola) in kisline, se posebno rado pokvari. Pri tem se torej ne sme dolgo odlagati s prvim pretakanjem.

Če je tudi znani pri določenih okoliščinah pozno pretakanje tu in tam ugodno za razvoj vina, bode vendar za naše razmere več ali manj umestno, vino sploh hitro po burnem vrenju pretakati in čeravno je le deloma čisto. Na ta način pridejo one kvasne glivice, ki se plavajo v vinu v dotiko z zrakovno, kar jih na novo čisti, oziroma ojači in tako, če je primerna toplota v kleti, prišli k sopetnemu delovanju, ki pa povzroči, da vino dobro povrne in, kakor pravimo, brž zori.

Če je v ugodnih razmerah ne kaže predolgo čakati na pretok vina, je to tem manj umestno v slučaju, kakoršnega imamo letos, ko je bilo grozdje precej gnilo.

V vinu iz gniliga grozdja je veliko takih zelo malih rastlinskih bitij ali glivic, ki ga lahko skvarijo, ako so jim dani ugodni življenjski pogoji. Tu je takojšno pretakanje po burnem vrenju posebno na mestu, da se čim prej izločijo vinu škodljive snovi, sicer bi začele slabo učinkovati.

Velik del teh snovi pa izločimo lahko tudi že, ako most sploh pretočimo, predno je začel vreti, ker se, kakor je znano, hitro po stiskanju precej te nesnage vsede, ki se le pri vrenju sopen vzdigne. Tako ravnanje s mostom je posebno priporočljivo tedaj, kadar pride mnogo gniliga grozdja v stiskalnice.

Čim bližnje je za časa trgatve, tem pozneje začne most vreti in tem več se vsede na dno posode te nesnage, ki jo lahko odstranimo s pretakanjem pred vrenjem. Ako pa je ob trgatvi jako toplo vreme, tedaj vre most takorekoč že na stiskalnici in se pred vrenjem nič ne čisti. Ako hočemo v takem slučaju itak le odstraniti pred glavnim vrenjem vsaj deloma one snovi, ki bi mogoče vinu dale slab okus ali ga sploh skvarile, tedaj moramo vrenje preprečiti s tem, da nalijemo most v zaševane sode. Pri žveplanju sodov se deia žveplena sokislina, ki omami kvasne glivice, da ne morejo povzročiti vrenja; posledica tega je, da se začne most čistiti. Sedaj pa ga moramo pretočiti tako, da se dobro prezrači, kar najlažje dosežemo, ako natakemo na pipo primeren iz bakrene pločevine narejen razkršnik. Dobro zračenje mosta pospešuje njegovo vrenje. Se boljše uspeh bomo pa imeli, če mu še razven tega prilijemo nekaj že v burnem vrenju se nahajajočega mosta ali ako se poslužimo samo čistih kvasnic, ki jih s primernim navodilom dobimo pri državnih ali delovnih kmetijskih kemikalnih preskuševališčih. Tako ravnanje s mostom pred vrenjem pa seveda ne premeni zgoraj navedenega mnenja glede časa prvega pretakanja po glavnem vrenju. Torej bode kazalo tu v tem slučaju priti s pretokom hitro po glavnem vrenju.

Da se moramo posluževati pri pretakanju čiste, primerno pripravljene posode, je samo ob sebi umestno. Drugo vprašanje je pa, ali naj sode, v katere mislimo pretakati, zaševamo ali ne; to je pač popolnoma odvisno od vina, ki prihaja tu v vpoštev.

Vino iz zdravega, čistega grozdja, ki je pravilno odvrelo in ne spreminja svoje barve, ne bomo pretakali v zaševane, ampak v snažne, s čisto vodo splahnjene sode.

Ako pa imamo vino iz gniliga grozdja, ki rado spreminja barvo in se je celo bati, da bo dobilo slab okus, tedaj je vsakakor priporočljivo, da sode, predno v nje pretakamo, nekoliko zaševamo. Žveplena sokislina prepreči namreč razvoj vinu škodljivih snovi.

Žveplo, ki prihaja v kletarstvu v vpoštev, naj bo čisto, brez vseh primeskov in je najbolj priporočljivo takomenovano azbestno žveplo. Žveplo je tu vito na nezgorljive azbestne trake tako na tanko, da popolnoma zgori, torej ne kaplja na dno in ne dela tam znane, nadležne žveplene ilindre, ki je dostikrat vzrok, da dobi vino okus in duh po gnilih jateh ali žveplenem vodiku.

»Gosp. Gl. Zupanc.

!! Ženitna ponudba !!

Slovenec se keli seznaniti z mlado Slovenko v starosti od 18 do 24 let, čeprav malo starejša, pa čez 75 let ne sme imeti. Prednost imajo, ki znajo nekoliko nemščine in malo švabi. Katera bi se hotela močiti, naj piše in priloži sliko pod znamenjem »Srečna bodočnost« Lincoln, Ill., Nord-Amerika, West 5, Street 533. Naslov se tudi pri »Štajercu« izve. 797

Fabrika kmetstkih in vinogradniških masin

Jos. Dangel's nasled. v Gleisdorfu
(Štajersko)

priporoča najnovejše vitale mlatilne stroje, stroje za rezanje krme, šrot-mline, za rezanje repe, reber za koruzo, senalnice za gnojnice, trijerje, stroje za mah, grablje za mrvo, ročne grablje (Handschlepp- und Pferdeheutechen) za mrvo obračati stroj za košnjo trave in žitja, najnovejši gleisdorfske sadne mline v kamenitih valčkih zacinane, hidravlične prese, prese za sadje in vino. (Orig. Oberdruck Differenzial Hebelpresswerke) patent „Duchischer“, dajo največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleske nože (Gusstahl), rezervne dele, prodaja masin na čas in garancije. — Cenik zastoj in franko.

Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
varnosti potovati naj se obrnejo
na
Simona Kmetek.
v Gledjani Kolodvorske ulice 20.
Zlobovratno Popravilo daje za brezplačno

Tržna poročila.

Ptuj, tedenski sejem dne 15. decembra 1909.

Vrsta	Mera in teža	Sred. cena
	K	ina
Pšenica	50 kil	13 50
RI	50 kil	9 50
Ječmen	50 kil	9 50
Oves	50 kil	9 —
Kuruza	50 kil	8 —
Proso	50 kil	8 —
Ajda	50 kil	7 70
Krompir	50 kil	2 50
Fižol	50 kil	10—16 —
Leča	1 kila	— 56
Grah	1 kila	— 64
Kaša	1 liter	— 30
Pšenični gris	1 kila	— 52
Rž	1 kila	— 44
Sladkor	1 kila	— 88
Čipčije	1 kila	— 92
Čebule (luk)	1 kila	— 60
Kimel	1 kila	— 30
Brinjeve jagode	1 kila	— 1
Hren	1 kila	— 1
Zelenjava	1 kila	— 50
Ustna moka	1 kila	— 48
Moka za žemlje	1 kila	— 46
Polentna moka	1 kila	— 44
Goveje maslo	1 kila	— 32
Svinjska mast	1 kila	— 3
Speh friši	1 kila	2 20
Speh okajeni	1 kila	1 86
Zmave	1 kila	2 20
Čipčije frišne	1 kila	2 —
Sol	1 kila	— 24
Puter friši	1 kila	3 40
Sir, štajerski	1 kila	— —
Jajca	20 kom.	2 —
Goveje meso	1 kila	— 40
Telečje meso	1 kila	— 80
Mlado svinjsko meso	1 kila	— 40
Drevesno olje	1 kila	2 80
Rips olje	1 kila	1 60
Sveče, steklo	1 kila	2 —
Žajfa navadna	1 kila	— 20
Žganje	1 liter	— 44
Prvo	1 liter	— 40
Vinski jesli	1 liter	— 22
Mleko, frišno	1 liter	— 18
Mleko brez smetane	1 liter	— 9
Les, trdi, meter dolgi	1 kub. met.	7 —
Les, mehki, meter dolgi	1 kub. met.	2 —
Lesni ogelj trdi	hektoliter	1 80
„ mehki	„	2 70
Premog (Steinkohle)	100 kila	— 3
Mrva	50 kila	— 5 80
Slama (Lager)	50 kil	— 6 70
Slama (stela)	50 kil	— 4 50
Zelje, glava	100 k.	— 3 40

Mestni urad ptujski, dne 15. decembra 1909.

Budičina s stolpovim zvonenjem in šlagverkom 647
la, kvaliteta, 3 očetje na pol in cele ure, tudi s glasnim stolpovim zvonenjem, ciferica iz stekla, polirana. Okroglo okvirje, 20 cm široko sred. . . K 6—
s avtilo ciferico . . . K 6-50
3 leta garancija. Iznemaj ali denar nazaj. Pošlje po povzetju
MAX BÖHNEL
DUNAJ
IV., Margaretenstrasse 41 27 27
urar, sodn. zapisa. emetelj. Ustanovljena 1840.
Zahtevajte moj veliki cenik s 5000 podobami, katerega se vsakomur zastoj in franko pošlje, brez da bi se ga v kupčijo sililo.

ORIGINAL SINGER družinski šivalni stroji
so najkoristnejša
božična darila!
Singer Co. akt. dr. šivalnih strojev
Ptuj, Hauptplatz 1.

Prijazna opomba! Vse od drugih trgovin pod imenom „Singer“ ponujane mašine so narejene po enemu naših starejših sistemov, ki zaostaja daleč za našim novejšim sistemom in to v konstrukciji, trajnosti in porabljivosti.

Ceno perje za postelj in daune.

Eina kila sivo, slonovo K 2.—, polbelo K 2.80, belo K 4.—, prima mehko kot daune K 6.—, visoko-prima slon, natoljva vrata K 8.—, slonovo K 6.—, belo K 10.—, prami slonovo K 12.—, od 5 kila naprej franko.

Gotove postelje

Prva (banking) ena lahna, višokost 180x116 cm z dvema blazinama pod glavo, 16 cm, dovodni polni, z novimi vzmeti, čelne in traja postelja perje K 16.—, polbelo K 20.—, slonovo K 24.—, prima slon K 28.—, 11.—, 16.—, blazina pod glavo K 3.—, 3.50, 4.—, polje po povzetju, zavoj zapestij od K 10.— naprej franko.

Max Berger, Deschenitz str. 1013, Böhmewald.

Cenik o matracah, odjavah, prevlekih in vseni drugimi stvari za postelje zapestij in franko. Kar ne dopade, se zamenja ali denar nazaj.

AMERIKA

Kdor se za Ameriko zanima, dobi na željo brezplačno pojasnjenje v najboljšem potovanju v Ameriko.

Cesarski parniki

Cesar Viljem II. . . . . 215 m dolg
Prestolonaslednica Cecilija 215 m dolg
Prestolonaslednik Viljem 202 m dolg
Cesar Viljem Viliki . . . 198 m dolg
vozijo v 6—7 dneh od Bremena v Novi York.

Odplujejo v terek.

Cesarski parniki vozijo edine od Bremena; kdor hoče tedaj s cesarskim parnikom potovati, zamore to prosto brez zadržka storiti; nikdo mu tega ne sme prepovedati. Vsak ima svojo prosto voljo, da se za svoj denar pelje, kamor hoče.

F. Missler, Bremen, Bahnhofstrasse 20.
Vedaja potnikov od Bremena v Ameriko, Avstralijo, Afriko.
Najnižje cene. Dobra oskrba.

Nedoseženo ceno dobro in solidno

Izredno dobra kupna prilika za trgovce, se polje tudi na privatne, ali prijetno za božični nakup.

Kupon A 30—35 metrov K 11.80
sortirano v flanelu za srajce, deleno, krišto za spodnja krila, plaven druku za kuhinjske predpasnike in domače obleke, oklodu za srajce in kanevas.

Kupon B 30—35 metrov K 14.50
sortirano v 110 cm širokem flanelu za obleke (najmanj 5 metrov) 80 cm črtni, flanel, plateno-velur-flanel, oklodu za torzije, kanevas, deleno in barbeno za obleke.

Kupon C 30—35 metrov K 16.50
sortirano v velur-flanelu, izorastem barbeno, kalemirju, franc. atlasnem barbeno in najlnejšem črtnu v lednem efektu.

Kupon D 25 metrov K 16.50
110 cm široki flanel za obleke „Pepita“ za 5 kompi. oblek.

Kupon E 25 metrov K 16.—
120 cm široki damastkanava, rožnati multri in ornamenti ter 120 cm široki kanevas znamka „Gut bürgerlich“.

Kupon F 30—35 metrov K 15.—
najlnejše, plajbaso, zelo milo „Edelweiss“-platno, postavno varovano, celo pri najmočnejšem klor-perilo neuničljivo.

Kupon G 6 rjuh brez niti K 10.80
200 cm dolge, 150 cm široke, iz krepkega sivo trajnega usnjega platna.

Kupon H 6 rjuh brez niti K 15.—
230 cm dolge, 150 cm široke, garant. najlnejše platneno garni, moja vplodna znamka „Stabile non“.

Kupon I 1 tucat dvojnih damast ubrišacev (Handtuch) K 8.50
80x100 cm dolgi, krasni sicerjski damsti, čisto bela, tesno bica čisto-platnena vesta, 60x125 . . . . . K 12.50

Kupon K 1 garn. brokat damast, belo K 16.20
50 pr 18 metrov 120 široko, za 2 kompletna prevlečka v najmodernejših damastih.

Kupon L 1 garn. franc. foulard-damast K 20.40
najboljše vrata (Seidenstrich) 9 metrov 90 cm široko za blazine, 3 metrov 40 cm, 130 cm široko za agorje postelj (za 2 kompletna postelje prevlečka).

Kupon M 15 metrov 180 cm široko kapen-sifon K 21.—
znamka S.

Vse je izvrstno, breznapajno vrste; za najlnejše efekte ranje jama delovatelj svoj resenec. — Povzeto po povzetju.

Za kar se dopade, se vrsto takoj vrne.

Mnoge vseh mojih izdelkov a fabrikirano omadi podljam na svoje vrstnosne franke.

Tkalnica platna R. HORNER, Nachod.

Ljudska kopelj mestnega kopališča v Ptuj.

Čas za kopanje: na delavnikih od 12. ure do 2. ure popoldne (blagajna je od 12. do 1 ure zaprta); na nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure popoldne.

1 kopelj z vročim zrakom, paro ali „brausebad“ z rjuho K —60; postrežba K —10.

Puške!

Lancaster od K 26.—, Robert-puške od K 8.50, pištole od K 2, samokresi od 5.—. Popravljanje po ceni.

Cenik s slikami franko.
F. Dušek, Opočno
št. 104 a. d. Staatsbahn, Böhm.

Krapina-Coplice

,Thermal'-vode Zdravilno pitje

die in mehurja ter želodca in črevesja.

Zaloga za Štajersko:

Josef Helle,
Gradec, Schmiedgasse 20

Nejboljše pemska razpredaja!

Ceno perje za postelj!

1 kg. s vih slonovih 2 K. boljnih 3 K. 40 b.; na pol belih 2 K. 80 b.; belih 4 K. belih mehkih 5 K. 10 b.; 1 kg. najlnejših, sivo-sivo-belih, slonovih 6 K. 40 b.; 8 K.; 1 kg. slonova (Damen) sivega 6 K. 7 K.; belega 10 K.; najlnejši prami 12 K. Ako se viane 5 K. potem franko.

Gotove postelje

1 krepkega, rdečega, plavega, belega ali rumenega bankinga, 1 tihost, 180 cm. dolg, 116 cm. širok, a 2 glavna blazina, vrata 80 cm. dolga, 66 cm. široka, napolnjene s novim, svim, trajnim in zdravim perjem za postelje 16 K.; pol-damne 30 K.; damne 24 K.; posamezni tihosti 10 K., 12 K., 14 K., 16 K.; glavne blazine 3 K., 3 K. 50, 4 K. Se polje po povzetju od 19 K. naprej franko. Istenjava ali vrtni franko drevnina. Kar ne dopade denar nazaj. B. Benisch, Deschenitz Nr. 714, Böhmewald. Cenik gratis in franko.

Dendrin

za pokončanje boleznij, in škodljivcev na sadnem drevju.

Se leta sem že priporoča.

Prospekti itd. prosti.

Fabrika karbolineja R. Avenarius
Dunaj III. 2.

Prodaja se pri:

Gustav Stiger v Celju, Vincenz Leposchna v Ptuj.

Odstrani bolečine, ohladi, osveži, okrepi in desinficira

Chapójevo dobro dišeče rastlinsko-esenčno Franz-žganje

najboljše vseh domačih sredstev!

Edino občinstvo je poklicano, voditi o kakšnem „domačem sredstvu“; ravno zato ne smatram potrebnim, da bi priporočal Chapójevo rastlinsko-esenčno Franz-žganje, temveč objavljam raje pisma občinstva; ta pisma poreje vse, kar je potrebno in kar hoče čitatelj videti.

6. apotekarja J. pl. Chapó
Bresica (južno Ogrsko).
Vale rastlinsko-esenčno Franz-žganje porabljam kot kapljico za zobne in ustne vane z zelo dobrim uspehom.

Spodlovanjem
Sarajevo (Bosna) Ewald eff. Kalovic.
Gospodu apotekarju Chapó J.
Bresica (južno Ogrsko).

Odlik rahim Vale rastlinsko-esenčno Franz-žganje, se moje nerovne bolečine v glavi zelo pomehale. — Rahim naprej.
Z veseljem vam
Jedynakiewicz J.

N. Bogdan
Gospodu Joh. pl. Chapó, apotekar v Bresici (južno Ogrsko).
Mnogo let sem trpel na revmatičnih bolečinah in sicer tako, da sem moral v postelji ostati. Odlik rahim Vale domače sredstvo rastlinsko-esenčno Franz-žganje se bolečine izgnale iz počutim se popolnoma dobro. Zahvalujem se vam za dobroto, vsesojčni naj bi vam poplačal.
Budaj at (Kobánya)

Zgorajna pisma so razvidna v originalih in jih vedno lahko vsakdo pregleda. Obenem pravi vsakogar, ki je Chapójevo rastlinsko-esenčno Franz-žganje rahil ali za se rabi, da naj o vplivu tega domačega sredstva poroča. Za taka pisma se plačam nič; zato naj se tudi odloži, ki bodo iz resničnega soglasja koristili.

Neke prijatelj mi je dal par steklenic Valega rastlinsko-esenčnega Franz-žganja, katerega rahim pri kašlju; tudi ohlaja kašelj in pospešuje iztrtek.

Belgrad (Srbija) Pajo Jeranović, uradnik.
Gospodu Joh. pl. Chapó, apotekar v Bresici (južno Ogrsko).
Mnogo let sem trpel na revmatičnih bolečinah in sicer tako, da sem moral v postelji ostati. Odlik rahim Vale domače sredstvo rastlinsko-esenčno Franz-žganje se bolečine izgnale iz počutim se popolnoma dobro. Zahvalujem se vam za dobroto, vsesojčni naj bi vam poplačal.
Budaj at (Kobánya)

Zgorajna pisma so razvidna v originalih in jih vedno lahko vsakdo pregleda. Obenem pravi vsakogar, ki je Chapójevo rastlinsko-esenčno Franz-žganje rahil ali za se rabi, da naj o vplivu tega domačega sredstva poroča. Za taka pisma se plačam nič; zato naj se tudi odloži, ki bodo iz resničnega soglasja koristili.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj
sraven kralnice in plinarske hiše postavljena je
nova parna žaga vsakemu v porabo.
Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takoj raz-
žaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in
spahati i. t. d.

Čudež industrije!

Vsled takega sklepa oddajam po smetno nizki
ceni satno

K 4-60

eno krasno, tanko ameriško zlato-črno švicar-
sko žepno uro, ki se ne da razločiti od pravega
14 karatnega zlata, s 36 urnim antiamagnetnim
anker-kolegom, s sekundnim kazalcem 3 letne garancije s fino po-
slaheno verzično vid 3 kom. K 12.90

Natančno ista v nikelnu ali glorio srebru lepo gravirano pokrovi
1 kom. K 3.45 s posebnim verzično 2 kom. K 6.50

Brez risike! Izmenjava dovoljena ali denar nazaj! Potilja se po
povzetju ali naprej-plačilo avto. II. ceniki zastoj in franko.

E. Holzer, Krakova, Stradom 1826.

Vinogradniška

zadruga

(Weinbaugenossenschaft),

r. z. z. neom. z. v

PTUJU

prilporeča uljudno nakup v sodnih
od 56 litrov naprej:

1908. haloška in zavrčka

naturna vina

po ceni od K 32.— do K 50.—
pri hektolitr.

Sortna vina, cene po kakovosti in
naturna vina prejšnjih letnikov naj-
boljše in srednje kvalitete po pri-
mernih cenah.

Štiri tedne na poiskušnjo

in ogled razpošiljam svoja
kolesa (bicikle) proti pov-
zetju. Deli koles čudovito
ceno in dobro. Cenik s ali-
kami franko!

Franz DUŠEK, tovarna koles, Opočno Nr. 103
a. d. Staatsbahn. Böhm.

Varstvena marja „Anker“
Liniment Caspici comp.

zadomestilo za

anker-pain-expeiler

je znano kot odpejajalo, izvrstno in bolečine odstranjajoče
sredstvo pri prebajenju ud. Dobi se v vseh apotekah po 80 h,
1.40 in K 2.—. Pri nakupu tega priljubljenega domačega
sredstva naj se pazi na originalno steklenico s štampilj z
bazo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristo-
no sredstvo.

Dr. Richter-jeva apoteka „stati les“

v Pragi, Elisabethstr. 8. 5. nov.

Razpošilja — vsak dan. 637

Hranilno in posojilno društvo v Celju

reg. zadr. z neom. zav.

CELJE,

v velikem posloppu nemške šparkase nasproti kolodvoru

prezame

hranilne vloge proti 4¹/₂%

dnevno obrestovanje (od dneva vlože do dneva dvignjenja). Rentni davek plača zavod.

Dovoli kredit i. s.: hipotekarni kredit po 5%, kredit z jamstvom proti
menici ali dolžemu listu po 6%, kontokorent-kredit po 6%.

Predstojništvo.

Brata Slawitsch

v Ptuj 106

prilporečata izvrstne šivalne
stroje (Nähmaschinen) po sle-
deči ceni:

Singer A . . . 70 K — h

Singer Medium 90 . . . . .

Singer Titania 120 . . . . .

Ringschiffchen . . . . . 140 . . . . .

Ringschiffchen za krojače . . . . . 180 . . . . .

Minerva A . . . . . 100 . . . . .

Minerva C za krojače in čevljarje 160 . . . . .

Howe C za krojače in čevljarje . . . . . 90 . . . . .

Cylinder Elastik za čevljarje . . . . . 180 . . . . .

Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najine
cene so nižje kakor povsodi in se po pogodbi
plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik brez-
plačno.

808

Karl Kasper

trgovina smešanim blagom in zaloga smodnika

PTUJ

prilporeča svojo bogato zalogo špecerijskega blaga,
nadalje smodnika za lov in razstrelbe, cindžnoro
ter predmete manicije za lov kakor patrone,
kapseljne, šrot itd., nadalje glavno svojo zalogo
v umetnem gnoju za travnike, njive in vinograde
i. s. Tomažova moka, kajnit, kalijeva sol itd.,
nadalje krmilna slama prešana, raffiabast in
bakreni vitriol itd. po najnižjih cenah. 99

Ura na pendelj z godbeno budilnico

in šlagverkom

v krasnem natur-orehovem, barčnem obli-
pu, 70 cm visoka, bje na pol in cele ure, budi
in 100 najljepše komade godbe ob poljubni
uri.

Cena per komad K 14 —

brez godbe K 10 —

3 leta pometne garancije, izmenjava ali denar
nazaj. Polje po povzetju.

Max Böhnel

urar, sodnijske zaprteženi cenitelj, ustanov-
ljeno 1846. 646

Dunaj, IV., Margaretenstr. 27/27.

Nikel-Bioskop-ura K 3.—, srebrna K 7.—, Omega

K 18.—, srebrna verzična K 2.—, zlata ura

K 18.—, zlata verzična K 20.—, zlata prestani K 3.—, budil-

nica K 2.—, Zadrževanje trnoj veliki cenik z 5000 podobami, ka-

lterega se polje vsakomur zastoj in franko, brez da bi ga se

le kupilje ali.

Ječmen za poletne setev

(Hanagerste),

ki se zelo doiro obnese, najboljšje vrste, oddaja
po 24 K pr. 100 kg.

graščinsko oskrbnitve Dornava

pošta Možganjce p. Ptuj.

Čevlje!

Prilporeča svojo veliko zalogo vsakovrstnih obuval, kakor
moških, ženskih in otročjih čevljev domačega in
tovarniškega dela po vsakovrstni ceni. Vse to se dobi it
kupi pri gospodu **Ivan Berna**, Gospodarska ulica št. 6
v Celju. 321

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta

Ptuj

Vstanovljena
leta

1862.

Čekovnemu rač-
čunu št. 808061
pri c. kr. pos-
tvo-hranilničnem
uradu.

Mestni de-
narni zavod.

Giro konto pri
podružnici avst.
ogersk. banke
v Gradcu.

Uradne ure
za poslovanje s
strankami ob de-
lavniških od
8-12 ura.

Občenje z
avst. ogersko
banko.

prilporeča se glede vsa-

kega med hranilnične zadeve spada-

jočega posredovanja, istotako tudi za posredo-

vanje vsakršnega posla z avst. ogersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno

vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

Veliko manufakturno
trgovino

Johann Koss, Celje

na kolodvorskem prostoru
na voglu (Stadt Wien)

prilporečamo zaradi njene solidnosti in nizkih cen najtoplejše.